قرار میگیرند . پتیدین ، میتادون ، یك تعداد دواهای که اصلاً اوپیت نیستند مگر تمایل ، گروپ اوپیت دارند . بوپرنتفین وپنتازوین ، تماماً گروپهای اوپیت تابعیت ، بسته گی واعتیاد را به وجود میآورد .

تاثیرات دوایی (Pharmacoligical Effect) :

اوپیتها بعد از جذب از طریق هضمی ، وریدی یا عضله تأثیرات آتی خویش را بالای سیستم اعصاب مرکزی وارد نموده ، مورفین وهیروئین تقریباً ٪۹۰ بعد از ۲٤ و ٤۸ ساعت توسط ادرار اطراح میگردد .

تاثیرات بالای اعصاب مرکزی :

تأثیرات اوپیتها بالای سیستم اعصاب مرکزی عبارتند از : تسکین درد تنبیه ، افلکسهای سرفه ، انحطاط تنفسی ، دلتنگی ، خواب آلوده گی ، خوشی کاذب ، قی (استفراغ) تحرك تشنجات .

تأثیرات بالای معده وامعاء :

باعث تنقیص ترشح مایعات امعایی شده ، که تهوع ، استفراغ وقبضیت را سبب میشود .

تأثیرات بالای قلب وسیستم اوعیه ، توسعه دهندۀ اوعیه وسیستم فشار خون اند . تأثیرات بالای جلد ، از اثر حساسیت سبب خارش ، گرم شدن وسُرخ شدن جلد وعرق جلد میگردد . تأثیرات سمی Toxic effects تأثیرات سمی اوپیتها بالای عضویت انسان عبارت از تنقیص قوه کشش ، پائین آمدن حرارت بدن دلتنگی وافسرده گی ، تنفس ناموزون ونفس زنی ، تکان وضعف ناگهانی از اثر تکان ، سوزن زدن پی درپی وورم ریه ها .

۲ - مسکنات ومنومات
(Sedatives and Hypnotics) :

این دواها باعث آرامی وتسکین درعضویت انسان گردیده ، تولید خواب را سبب میگردد ، این دواها باعث بسته گی وتابعیت جسمی و روحی شده ، به زودی تحمل وبردباری را انکشاف میدهد وعبارتند از :

الف - الکول (Alcohol) :

الکول از تخمر حبوبات ، سبزیجات ومیوه جات حاصل میگردد . اخذ مقدار کم الکول باعث نشه وسستی عضویت گردیده ، بعضاً لکنت در زبان گفتاری را سبب گردیده ، شخص موازنه خود را از دست میدهد بی اختیار وبی خبر میگردد . الکول باعث کاهش فعالیتهای روحی وجسمانی میشود . اخذ الکول به شکل دوامدار باعث تابعیت جسمی وروحی گردیده ، که درحالات پیشرفته باعث امراض جگر ، امراض قلبی وصدمه به دماغ میگردد . به مقدار کمتر تأثیر مستقیم بالای سیستم اعصاب مرکزی داشته وبه مقدار زیاد سمی بوده ، سبب کوما ومرگ میگردد .

الکول اگر سوختانده شود به شعله آبی سبز رنگ میسوزد ازاین که خاصیت قوی میکروب کش را دارد، درطبابت جهت تعقیم ظروف وسامان آلات جراحی از ایتایل الکول استفاده میشود . تأثیرات الکول درعضویت ابتدا سبب خوشی کاذب گردیده ، بعداً ناخوشیهای معدی وامعایی وتنقیص فشار خون ، تیزابیت معده وکم شدن دید در چشم را به وجود می آورد .

ب - باربیتوریتها (Barbiturates) :

این دواها تقریباً اضافه تر از ۵۰ سال به این سو مورد استفاده قرار میگیرد که درجملهٔ دواهای مسکن وخواب آور به شمار می آیند . باربیتوریتها به مقدار کمتر مسکن وبه مقدار اضافه مخدر استند . اگر چه در استفاده باربیتوریتها کدام ممانعت جدی درجهان وجود ندارد واکثراً در طبابت در بیماریهای عصبی وروانی مستعمل است مگر اگر باربیتوریتها یك جا هیروئین ، الکول ودگر محرکات گرفته شود خطرات جدی را درقبال دارد .

باربیتوریتها در بازار تجارت به نام Amobarbital, Hexabarbital Phenobarbital, وسایر مرکبات آنها یاد میشود .

ج - ماندرکس (Methaquolon) :

از جمله مسکنات معمولی میباشد وزیادتر در نزد بیمارانی که اضطرابهای ذهنی دارند دیده میشود ، به شکل جایز وناجایز مورد استفاده قرار میگیرد . استعمال مقدار زیاد آن سبب مرگ میگردد . اگر این دوا با دواهای دگر مخدر ومسکن یك جا گرفته شود مدت تأثیر آن طویل میگردد .

د - دوریدین (Glatathmide) :

این دوا به مقدار کم مسکن بوده ، مقدار زیاد آن خواب، بیهوشی ومرگ را سبب میگردد .

۱ - آرام کننده های روحی :

این دواها مقدارهای کمتر باعث کاهش فعالیتهای دماغی ، ذهنی وهوشیاری میشود ومقدار زیاد آن همراه با الکول کُشنده ومخرب است واگر اخذ آن برای مدت طولانی ادامه یابد تابعیت جسمی وروحی به وجود آمده ، گرفتن مکرر آن باعث بیخوابی ، تشویش واضطراب میشود .

این دواها در طبابت امروزی به مقاصد طبی زیادتر مورد استفاده قرار میگیرد بنابر آن یك دوای قانونی ومشروع میباشد مگر بعضیها نمیدانند که گرفتن مکرر بعضی دواها مانند Tranquilizer زیان آور است وتأثیر آن مشابه دواهای غیر قانونیست واینها عبارتند از :

Diazepam ، Benzodiaziepines ، Chlordi-azepoxide ، Valerian ، Lovazepam ، Oxa-zepamete .

- تأثیرات مسکنات ومنومات بالای عضویت انسان :

تأثیرات الکول بالای عضویت انسان ، تأثیرات بالای سیستم عصبی ، قوه درك کاهش یافته ، بی رفتاری وبی سلوکی ، دلتنگی ، قضاوت وداوری ، نقش زنی، مداخله کردن در امور دگران ، تمایلات جنسی زیاد گردیده ، باعث شکسته گی جمجمه وآماس غشای دماغی ، روز کوری وبلند بودن فشار خون ، تأثیرات بالای C. V. S بینظمی قلبی وهیجان واطراح زیاد .

تأثیرات سمی بر بیتوریتهای بالای عضویت :

دلتنگی ، آرامش داخلی ، هیجان کم ، زشتی ، خواب آلوده گی ، سرگیچی ، سستی ، بیحالی پریشان ، خواب مرگ نما ، پائین بودن فشار خون وغیره تأثیرات سؤ آنها میباشد .

۲ - دواهای محرك یا (Stimulants) :

این گروپ دواها وظایف دماغ را تنبیه وتحریك نموده ، باعث تولید بسته گی روحی میشود که عبارتند از :

الف - امفتامین (Amphetamines) :

این دوا محرك خوب بوده ، از جهاتی با هورمون ادرنالین بر جسم انسان تأثیرات مشابه دارد . امفتامین مانند کوکائین گرسنه گی واشتها را از بین برده ، کار را زیاد تحریك مینماید از این سبب درسالهای قبل به مقاصد مختلف مثلاً در پروازهای هوایی طیارات از آن استفاده مینمودند وبعضاً در سفرهای طولانی زمینی نیز از آن استفاده میشود ولیکن میتایل امفتامین که به نامهای تجارتی راکت یا Speed که از طریق زرقی استعمال میشود خطرناك میباشند وگروپ امفتامین شامل دواهایی :

Methylpheni- ، Phetamine ، Methylam

است Dextroam (Dexedrin) ، date (Ritalin)

که سبب افزایش برده باری میگردد .

ب - کوکاین (Cocaine) :

کوکایین از برگهای درخت کوکا Erythroxylon Coca استحصال میشود که در بازار سیاه تجارت به شکل کرستلهای کوکائین فروخته میشود واز نگاه کیماوی Benzoyl methyle co- gomine است که رنگ سفید دارد ودرخت کوکا در نواحی کوهستانات غربی امریکای جنوبی کشت میگردد واز سالیان متمادی مردم محل این ماده را شناخته بودند واز آن به مقاصد مختلف استفاده

مینمودند . در تولید کوکائین تقریباً ٪۶۰ از برگ درخت مذکور استفاده میشود وبرگهای این درخت به حیث مواد خام کوکائین در اکثر نواحی به شکل پنهانی نگهداری میشود . کوکایین درجملهء دواهای محرك ومخدر میباشد که صبر ، تحمل به وجود نیاورده ، احساسات را افزایش میدهد . کوکایین نشه قوی دارد ، ابتدا محرك وبعداً مخدر قوی است .

تأثیرات دوایی وسمی

{ Pharmacological and Toxic effect } :

اثرات کوکائین محرك ومشابه به امفتامین است . هیجانات ذهنی کم خوابی ووزن باختن در نزد معتادین کوکایین دیده میشود . معتادین کوکایین زیادتر در اروپا اند ودر امریکا تقریباً ۶ ملیون نفر میباشند .

به طور عموم دواهای محرك تأثیر تنبیه کننده بالای سیستم عصبی مرکزی دارد . وهم سبب خوشی کاذب ، بی اشتهایی ، تند مزاجی ، بی قراری وبیتابی ، بیخوابی وتأثیر غیرثابت بالای شنوایی وبینایی ، خیال ووهم ، آشفته گی دماغی با دیوانه گی خیالی ، بلند رفتن ضربات قلب ، حرارت بلند ، خشکی دهن لرزش وتکان وهذیان .

٤ - هلوسینوجنها { Hallacinogens } :

این گروپ دواها باعث بسته گی روحی انسان میگردند این دواها بالاي سیستم اعصاب مرکزی به شکل محرك عمل نموده ، در نتیجه سبب مختل شدن وظایف فکری وحرکی اعصاب میگردند . در آسیا زیادتر شعبده بازها و در اروپا وامریکا ساحران از این دواها استفاده مینمایند که مهمترین این گروپ ادویه L. S. D میباشد . انواع دگر این دواها را به طور مختصر نام میبریم :

الف - Lysergic Acid Diethylamid { L. S. D } :

این دوا یك مرکب نیمه مصنوعی بوده ، که معتادین این دوا فکر میکنند که این دوا در وجود شان مسلط است .

ب - مسکالین { Mescalin } :

نام علمی آن Lophophora. Williams میباشد این گیاه در نواحی شمالی مکسیکو و در نواحی میدانها و در جنوب غربی ایالات متحده امریکا میرویند و در زمانهای قدیم به شکل مخدر در نزد مردم عوام استعمال میشد که آن را از لحاظ مذهبی مقدس میشمردند .

ج - D. A. T و D. M. T :

عبارت از Di Methy و Diethyl Tryptamine Tryptamine اینها تأثیرات شدید دارند . در امریکای جنوبی از انواع مختلف D. M. T یك نوع نسوار میسازند وقبایل هندی از اجرای کیمیاوی آن برای دریافت کیفیات روحانیت استفاده مینمایند .

د - S. T. P :

عبارت از مرکب Dimethoxy Methampheta-mine میباشد .

۱ - فینی کلادین { Pheny Clidin } :

یك مرکب مصنوعی کیمیاوی بوده ، که در بیهوشی وترنری مورد استفاده قرار میگیرد .

تأثیرات هلوسینوجنها :

تأثیرات بدنی آنها عبارتند از سرچرخی ، ضعیفی ، لرزش ، قی کسالت ، بیهوشی ، هوشیاری ، نداشتن شکل ورنگ وعدم تمرکز وتنبیه دماغ .

تأثیرات سمی - لرزه ، هیجان انعکاس حرکات ، درجهء بلند حرارت افزایش ضربات قلب . دیوانه گی خیالی (دگران را زیر دست خود خیال مینمایند) .

۵ - کنابینها { Cannabiss } :

باعث تولید تأثیر مکمل گردیده ، نمیتوانیم اینها را همرای گروپهای دگر دوایی طبقه بندی نماییم . اینها تابعیت یا بسته گی روحی را سبب شده‌این گیاه زیادتر در مناطق گرم میروید در افریقا وآسیا بیشتر از ۱۰۰۰ سال است که مورد استفاده قرار میگیرد . این گروپ دواها زیادتر از طریق انشاقی سگرت ونوشیدن وهمراه با غذای شیرین صورت میگیرد چون :

الف - بنگ { Bhang } :

بنگ از برگ گیاه کنابیس استحصال میشود وتقریباً حاوی کمتر از ۲٪ - T. H. C در ترکیب خود میباشد از طریق فمی به شکل نوشابه وزبانی گرفته میشود .

ب - ماری جوانا { Mari Juana } :

ماری جوانا از برگهای خشك نبات کنابیس استحصال میشود عموماً به شکل تنباکو در سگرت وپیپ وظروف دگر مورد استفاده قرار میگیرد

این ماده در اروپا وامریکا زیادتر استعمال میگردد . عوارض آن سر چرخی وبیحالی است .

ج - چرس { Hashish } :

چرس عبارت از صمغ گیاه کنابیس است که معمولاً در سگرت ، پیپ وغیره همراه با تنباکو مورد استفاده قرار میگیرد .

د - روغن چرس { Oil of Hashish } :

روغن چرس یك مـاده قوی است که ده برابر نسبت به حشیش قویتر است .

تأثیرات دوایی وسمی کنابیس ها :

تأثیرات بالای سیستم عصبی مرکزی ، خوشی کاذب ، سستی وبیحالی تأثیر نامطلوب بالای رشته های عصبی وفلج قسمتی از عضویت .

ارتقای ضربات قلب ، ارتقای فشار خون ، سُرخ شدن رخسار ، غیرهوشیاری ونفس تنگی . .

٥ - گروپ گوناگون متنوع { Miscellaneous } :

دراین گروپ دو دسته دواها قرار دارد که سبب بسته گی روحی میگردد :
الف - دسته Khad ؛ ب - دسته Solvent وکاربن تتراکلوراید

٦ - تعداد دواهای دگر { Poly Drugs Abuse } :

دراین جا دو یا چند دوای دگر شامل است که به طور جداگانه یا همزمان مخلوط میشود واین دواها تابعیت وبسته گی روحی را بار میآورد . عمل این دوا بالای سیستم عصبی بوده که باعث تغییر در رفتار میشود وتشویشات را به وجود میآورد .

انواع مواد مخدر

مواد مخدر به سطح جهانی خطرات جدیتری را به بار آورده است . مواد مخدر که آهسته ، آهسته سبب تباهی انسانها گردیده ، روز به روز به تعداد معتادین به مواد مخدر افزود میگردد ، در نتیجه نظام اجتماعی ، امنیتی ، اقتصادی وسیاسی روی کره زمین به هم خورده فاجعهء بزرگی را به بار میآورد .

از جمله مواد مخدر که قبلاً در « طبقه بندی دواهای مخدر » ذکر به عمل آمد . (چرس ، تریاك ، هیروئین ، مورفین ، کوکایین) به پیمانهء زیاد درتمام نقاط جهان وافغانستان مورد استفاده مردم قرار میگیرد ، که مشکل اساسی را تشکیل میدهد ، ما ذیلاً راجع به این مواد مخدر معلومات ارائه مینماییم .

مواد مخدر

مواد مخدر به تمام موادی گفته میشود که برانسان اثر گذاشته ووابسته گی جسمی وروانی را به وجود می آورد واز نظر تحت لفظی موادی اند که خواب آورند . به عبارت دگر مواد مخدر به آن عده مواد طبیعی کیمیاوی ومصنوعی اطلاق میشود که جذب آن به مقدار ولو کمتر در عضویت انسان تاثیرات بالخاصه داشته که با نشه یا خوشی کاذب همراه میباشد وادامه دادن آنها درمدت طولانی باعث وابسته گی عضویت انسان به مواد متذکره میشود . تاحال تعداد شناخته شده این مواد به ۱۰۵ نوع میرسد .

درنتیجهء تأثیر این مواد بالای عضویت انسان ابتدا شعور زایل میگردد واگر به مقدار اضافه تر گرفته شود تأثیرات مستقیم بالای

تریاك { Opiume } :

این مواده تقریباً ۵۰۰۰ سال قبل از گیاه کوکنار استحصال وبه مقاصد طبی مورد استفاده قرار میگرفت . این مواد در روم قدیم وآسیای وسطی ، ایران ، مصر و بابل وسرزمینهای عربی به مقاصد مختلف مورد استفاده قرار میگرفت . تریاك توسط تاجران عربی ویونانی به سرزمین چین برده شده و در آن جا به مقاصد طبی ونشه یی مورد بهر برداری قرار گرفت و در قرون وسطی مردم اروپا با تریاك آشنا گردیدند . از تریاك ۲۵ نوع الکویید استحصال میشود . از این الکوییدها یك تعداد مستحضرات دوایی استحصال میگردد ، که امروز در طبابت از آن کم وبیش استفاده میشود . کشت کوکنار در برخی نقاط به خاطر شیره آن نیست ، بلکه به خاطر گل زیبا ونیز به خاطر دانه هایش است که از آن روغن مغزی میگیرند . از دانه های خشخاش در تهیه کیك وشیرینی نیز استفاده میشود .

تریاك از هزارها سال بدین سو برای تسکین درد وتداوی اسهال وسرفه مورد استفادهء مردم قرار گرفته ، تاهنوز در هند وافغانستان به قسم داروی خانه گی به کار گرفته میشود . مصرف دوامدار تریاك سبب اعتیاد میشود ، تاکنون عوارض جسمانی وروانی گوناگونی چون خشکی پوست ، بی اشتهایی ، لاغری ، ناراحتی معده وغیره میگردد .

مورفین :

لغت مورفین از نام یونانی مورفیس Morphous که معنی خدای رؤیا وخیالات را میدهد گرفته شده ، مورفین ماده اصلی تریاك است که برای نخستین بار درسال ۱۸۰۳ توسط یك فارمسست آلمانی به

نام Serturner از تریاك جدا شد . مورفین موجود در تریاك به طور اوسط ده فیصد است ، مورفین پودری است کرستلی به رنگ قهوه یی روشن ویا سفید از تریاك استخراج میشود ویا مستقیماً از ساقهء خشخاش به دست می آید .

در گذشته مورفین براي تسکین دردهای حاد ومؤقت ناشی از عمل جراحی ، شکسته بندی ، سوخته گی ومراحل نهایی بیماریهای ناقابل درمان به کار میرفت . مورفین به صورت پودر ، گولی ، کپسول وآمپول در دسترس قرار میگیرد واز راه خوراکی ، کشیدن ، تزریق زیر پوست وتزریق داخل ورید به مصرف میرسد .

مورفین اعتیاد آورندهء فوق العاده قوی است وعادت به ان عوارض مؤثری بردستگاه عصبی ، قشر مغز ، نخاع شوکی وگرده ها دارد . علایم ناشی از اثرات مورفین عبارت است از : خوشحالی ، خشکی دهن خشکی پوست ، تشنه گی ، استفراغ ، لاغری ، ورم معده ، کاهش افرازات معده ، قبضیت ، کندی نبض حالت چرت واغماض ، فقدان انعکاسها، خارشهای جلدی واختلالات روانی ، مهمترین اثر اعتیاد ضعف حساسیت است . شخصی که به مورفین اعتیاد دارد . در برابر انگیزه های از قبیل دفع ادرار ویا طرح مواد غایطه بی اعتنا میشود . خواص مسموم کنندهء مورفین به پیمانه یی زیاد است که مصرف ۲۰۰ ملی گرام آن از راه تزریق معادل ۲ یا ۳ ملی گرام تریاك است وگاهی منجر به مرگ مصرف کننده میشود .

هیروئین :

هیروئین در اثر عمل تقطیر از مورفین استخراج میشود . هیروئین پودر کرستلی سفید رنگ است . این ماده درسال ۱۸۷٤ توسط دانشمند انگلیسی به نام C. R. Wright کشف گردید .

دانشمند نامبرده این ماده را (تترا استیل مورفین) خواند .
درحدود سال ۱۸۹۰ ع دانشمند آلمانی به نام Dresser درنتیجهء تعاملات کیمیاوی وتغییر در فورمول ساختمانی مورفین استحصال گردید . کارخانه (بایر) آلمان نام هیروئین را برآن گذاشت . هیروئین از نظر خواص فزیکی پودر سفید رنگ ونرم است که سفیدی آن نشان دهندهء اصلیت هیروئین است وبوی بد ندارد نشه یی که از هیروئین حاصل میگردد سرتاج همه نشه ها است .

از آن به بعد داکتر Dresser وهمکارانش وهمچنان بیماران متوجه شدند که این ماده از مورفین خطرناکتر ورهایی از آن مشکلتر است . امروز برپایهٔ توصیه های سازمانهای صحی جهانی وکمیسیون داروهای مخدر در بیشتر کشورهای جهان مصرف آن ممنوع شده ، در عوض داروهای مسکن دگر تجویز میگردد . ولی باآن هم از استفاده آن کاسته نشده ، هر روز تعداد معتادان زیادتر میگردد . هیروئین یك مادهء قوی اعتیاد آور است ویك معتاد باید آن را تقریباً در روز دو دفعه تزریق کند . برطبق گزارشها درحال حاضر هیروئین پس از کوکایین به درجه دوم مردم امریکا را تهدید میکنند . درحالی که در اروپا وآسیا تهدید درجه اول به شمار میرود . به خاطر حالت وجد ونشاطی که این ماده ایجاد میکند . در بین معتادان شهرت به سزایی یافته است .
هیروئین مثل مورفین روی د ستگاه عصبی ، قشر مغز ونخاع شوکی اثر میگذارد . مصرف هیروئین سبب پایین آمدن ضربات قلب ، کاهش میزان تنفس ، تقلیل اشتها ، انقباض مردمك چشم میگردد .

چرس { Hashish } :

ماده یی که از گیاه شاهدانهء هندی کنابیس Cannabis به دست می آید . در کشورهای گونه گون به نامهای متفاوت یاد میگردد

گفته شده که اولین جای تولید چرس آسیای مرکزی بوده ، که از آن جا به اروپا ، امریکا ، افریقا ودگر نقاط انتقال داده شده است . دربارهء استعمال چرس نظر طوری است که ۷ قرن قبل از میلاد نیز چرس مورد استفاده قرار میگرفت .

این گیاه در هنگام گل کردن نیز دارای بوی مست کننده است که در کشورهای مجاور دریای مدیترانه نیز کشت میشود . اثرات قابل مشاهده مصرف حشیش نه تنها با شخصیت مصرف کننده ، بلکه با مقدار مصرف وراه مصرف وشرایط خاصی که در آن مصرف میشود بسته گی دارد . مهمترین عکس العمل آن ایجاد حالت رویایی با تغییر میزان هوشیاری است که افکار با هم مربوط نبوده ، غیرقابل کنترول اند شخص در عالم رویا در هوا پرواز ، در آب شنا و در زمین میرود . آوازهای مختلف را میشنود وزمان ومکان در نظرش بزرگ می آید . شخص تمایل به تنهایی ، آرامی وسکوت دارد اما زمانی که با دگران است پر حرف وشاد میباشد .

باید گفت که مصرف مکرر حشیش سبب فراموشی ، کند ذهنی وکودنی شخص میشود . چنان که هیچ یك از مواد مخدر اثر مخرب حشیش را ندارد . مردم بدین باور اند که اعتیاد به چرس به مدت شش ماه معتاد را به عارضهء جنون مبتلا میسازد . با آن که اعتیاد به چرس شدید ودارای عوارض مسلم بر مغز واعصاب میباشد ترك آن ساده است چه در جریان ترك وقطع آن در میتابولیزم بدن اختلالی پدید نمآید .

کشت واستفاده غیرقانونی از مواد مخدر به سطح جهان وافغانستان مشکلات زیادی را مواجه بشر ساخته ، با این که کمیته های بین المللی گروپهای ضد مواد مخدر در محلات ایجاد وانسجام یافته تا از شیوع مواد مخدر جلوگیری به عمل آرند . البته این فعالیتها تا

جایی نتیجه مثبت داده ، اما نتوانسته اند از این خطر مدهش نسل بشر را نجات بدهند ، زیرا استفاده از مواد مخدر در تمام جهان عمومیت داشته ، راههای گونه گون قاچاق آن موجود است .

سالانه دهها تن مواد مخدر در پایگاه عمده قاچاقچیان بین المللی تولید وبه نقاط گونه گون جهان صادر میشود که سود حاصله از معاملات با مواد مخدر سالانه درحدود ۱۵ ملیارد دالر میباشد ومبلغ حاصله از آن به ۳۰۰ ملیارد دالر میرسد .

امریکای جنوبی ، مثلث طلایی (برما ، لاؤس وتایلند) وهلال طلایی (پاکستان ، افغانستان وایران) در آسیا مهمترین مراکز شناخته شدهء تولید وصدور مواد مخدر در سراسر جهان میباشند . برخی مراکز دگر در آسیا واروپا به عنوان ایستگاه های انتقال مواد مخدر مورد استفاده قرار میگیرند .

درنقاط مختلف مثلث طلایی . منجمله تایلند آزمایشگاه های امریکایی یا بومی تبدیل تریاك به هیروئین مشغول به کار استند وبیشتر لابراتوارها در جنگلها مستقر میباشند . هیروئین وسایر مواد مخدره ٪۸۵ درآمد مناطق مثلث طلایی را تشکیل میدهد وچند ملیون نفر نیز در این مناطق معتاد استند . درحال حاضر شهر بنکاك مرکز تایلند دو ملیون معتاد دارد وبزرگترین مرکز تولید هیروئین میباشد .

باتوجه به این که هم اکنون در دنیا به هزارها تن مواد مخدر به طور غیرقانونی کشت وبرداشت میشود بیشترین ساحه کشت غیرقانونی خشخاش را مثلث طلایی وهلال طلایی تشکیل میدهند . ادعا میشود که تولید قانونی خشخاش که در چارچوب موافقتنامهء سازمان ملل متحد انجام میگیرد وتوسط ۱۱٦ کشور به امضاء رسیده دقیقاً تحت کنترول است .

در گزارش ، افغانستان ، مکسیکو ، ایران ، پاکستان ، مصر ، تایلند ، برما ولاؤس از جمله کشت کننده گان غیرقانونی تریاك محسوب شده اند . در کشورهای دگر کشت تریاك قانونی نشان داده شده است .

راه های قاچاق به موازات عملیات مبارزه با مواد مخدر تغییر پیدا میکند در واقع با بسته شدن یکی از راهها ، راه دگر باز میشود . هلال طلایی درحال حاضر بزرگترین منبع تولید کننده هیروئین ومواد مخدر غیرقانونی میباشد . مواد مخدر (هیروئین ومورفین) از کراچی به لندن ، فرانکفورت ، نیویارك ، شیکاگو ، هوستون ومونتریال حمل میگردد . در پاکستان در هر دقیقه یك نفر به هیروئین معتاد میشود مقامات پاکستان مبارزه با مواد مخدر را « جهاد مقدس » اعلان نموده ، اما نزدیك بودن پاکستان به منطقه مثلث طلایی آن را در معرض خطر شدید قرار داده است .

ازدیاد اعتیاد در اسیا هر روز چهرهء خطرناکتری میگیرد . بیشترین قربانیان در میان مردم کم سواد واقشار محروم اجتماع قرار دارند بااین حال این بلا در میان اقشار مرفه جامعه نیز رشد چشمگیری داشته است .

پیداوار مواد مخدره در اسیا از سالیان متمادی بدینسو موجود بوده ، زرع وکشت آن نیز ادامه دارد ، چنانچه قرار احصائیه ٪۵۰ پیداوار کشورهای تایلند ، لاؤس ، برما ، هند ، ایران را تریاك یا اوپیوم تشکیل میداد از این که این نواحی آب وهوای بسیار مساعدی برای زرع وکشت دارا بوده ، درجهان حایز اهمیت ومقام بلند میباشد . به اساس گزارش میزان تولید هیروئین در کشورهای برما ، لاؤس ، وتایوان سالانه ۱۵۰۰ تن میباشد .

باتوجه به این که هم اکنون در دنیا به هزارها تن مواد مخدر به طور غیرقانونی کشت وبرداشت میشود بیشترین ساحه کشت غیرقانونی خشخاش را مثلث طلایی وهلال طلایی تشکیل میدهد .

آسیا باداشتن دو پایگاه عمده قاچاقچیان بین المللی مواد مخدر یعنی مثلث طلایی وهلال طلایی نه تنها مهمترین محل صدور مواد است ، بلکه طی سالهای اخیر به طرز وحشتناکی به بزرگترین بازار مصرف این مواد نیز مبدل گشته است . وجود ۱۱۰ هزار معتاد در دهلی نو ، نیم ملیون نفر در تمام هند ، ۴۵۰ هزار نفر در پاکستان ؛ ۴۰ هزار نفر در هانگ کانگ ؛ ۲۰ هزار نفر معتاد در سریلانکا ، درحدود ۱۰ هزار نفر در مالیزیا ؛ ۶۰۰ هزار نفر در ایران و ... ارقامی اند که در یك نگاه سطحی در ارقام رسمی به چشم میخورد ، البته ارقام رسمی نشان دهندهء حدود ۲۰ در صد از واقعیت را نشان میدهد . درحقیقت میزان ضایعات واقعی این آفت در آسیا بسیار فراتر از کسانی است که زنده گی آنها از هم پاشیده است .

استفاده از مخدرات در اروپا تقریباً در سده های قبل از میلاد رایج بود ، چنان که در یونان وبعضی ممالك دگر اروپایی استفاده از این مواد به منظور نشه وبه مقاصد طبی صورت میپذیرفت.در قرن اخیر کشت وتولید این مواد در اروپا نظر به آسیا کمتر صورت میپذیرد . کنترول ومراقبت جدی بر تولید وترافیك مخدرات از طرف اکثر حکومتها وجمهوریتهای اروپا رویدست قرار دارد . مگر اروپا در قرن حاضر یکی از مصرف کننده گان مهم مخدرات درجهان به شمار میرود ، که استفاده از مخدرات در اروپا روز به روز گسترش مییابد وتعداد معتادین رقم بلندی را درجهان احتوا مینماید .

در افریقا کشورهای مصر ، لیبیا ، الجزایر ، مراکش ، در سواحل

مدیترانه ونایجریا مراکز خوبی برای قاچاق وترافیک مواد مخدر به اروپا وامریکا میباشند . کشت مواد مخدر در افریقا خصوصاً گیاه کوکنار واستحصال تریاك وکشت گیاه کنابیس به منظور استحصال بنگ وچرس در افریقا از زمانهای خیلی قبل مروج بود وکار وکسب این مواد در افریقا تقریباً از چندین دهه بدینسو توسط قاچاقچیان رونق گرفته ، تعداد معتادین به هزارها تن میرسد .

براعظم امریکا که شامل نواحی امریکای شمالی ، امریکای مرکزی وامریکای جنوبی میباشد دریك تعداد نواحی امریکای مرکزی وجنوبی کشت کوکنار درخت کوکا وکنابیس صورت میپذیرد که پیداوار این مناطق سالانه اضافه تر از هزارها تن بوده ، درجهان حایز اهمیت میباشد در مکسیکو ، پانامه ، بولیویا ، کولمبیا ، ایکوادر ، پیرو ، جزایر کوستریکا وجیمکا مناطقی وجود دارند که زرع وکشت مخدرات صورت میپذیرد واین مناطق به ایالات متحدهء امریکا ، کانادا واروپا ، برازیل وارجنتاین قاچاق وترافیك میشوند . تعداد معتادین در امریکا نبز مانند اروپا به صدها هزار نفر رسیده ، که در ایالات متحده نیوبارك ، واشنگتن ، بوستن ، میامی ، فلوریدا ، شیکاگو وکلیفورنیای ، ایالات متحده امریکا تعداد مرگ ومیر از مخدرات زیاد میباشد .

در افغانستان که درگیر جنگ چندین ساله بوده بنابر فقدان حکومت مرکزی مؤثر فعالیت قاچاقچیان از آزادی بیشتر برخوردار بوده است . بخشی از این افراد به صورت مهاجر در مرزهای میان افغانستان ، ایران وپاکستان در رفت وآمد اند . هیروئین از افغانستان به جمهوریتهای آزاد شدهء شوروی سابق ، ایران وپاکستان صادر میشوند . در افغانستان از پیشتر زمانی کشت گیاهان تولید کننده چرس وتریاك رواج داشت اما علت افزایش کشت گیاهان مؤلد مواد مخدر در

افغانستان عمدتاً به جنگ بسته گی دارد . با تجاوز روس به این کشور در تمام ساحات زنده گی تغییراتی رونما گردید وبه ویژه در ساحهٔ زراعت ، بزرگرانی که هنوز در سرزمینهای خویش باقی مانده بودند بالاثر بلند رفتن قیمت اشیای ضروری در کشور ونسبت خرابی قسمتهای از زمین نتوانستند ضروریات زنده گی خویش را از طریق کشت گندم ودگر غلات تأمین نمایند بنابر آن راهی را برگزیدند که از زمین کم فایدهء بیشتر بگیرند وآن راه کشت گیاهان مؤلد مواد مخدر بود ، که امروز جای بسیاری از ساحات کشت غلات را گیاهان مخدر گرفته است . در افغانستان نواحی هلمند ، ننگرهار ، کنر ، بدخشان وکندهار از نظر کشت مواد مخدر از نظر بین المللی قابل اهمیت اند . در اثر جنگ واوضاع ناگوار موجود بسیاری از جوانان چه در شهرها وروستاهای داخل افغانستان وچه در محیط هجرت روال عادی زنده گی را از دست دادند . جوانانی که فقر ، گرسنه گی ، بیکاری و دور ماندن از تحصیل گریبان گیر شان بود برای فراموش کردن غمها به مواد مخدر روی آوردند موادی که به بهای زنده گی انسان تمام میگردد .

برپایهء تحقیقی که در اشخاص بین سنین ۱۰ تا ٤٥ سال صورت گرفته ، جوانان دارای سن ۱۵ تا ۲۵ سال که ۳۳ در صد را تشکیل میدهند ، به هیروئین دچار اند . در این جمله ، مجاهد ، متعلم ، خیاط ، راننده ، پینه دوز ، قصاب ، تجار ودگر مردم شامل اند ، قرار معلوم تعداد معتادان هیروئین روبه افزایش است . در گزارشی از ملل متحد آمده است که افغانستان با تولید سالانه حدود بیش از دو هزار تن تریاك در رأس تولید کننده گان این ماده درسال ۱۹۹۵ قرار داشت .

قرار ارقام سال ۱۹۸۰ مساحت زیر کشت کوکنار* در کشورهای تولید کننده به (هکتار) به ترتیب ، بدین گونه است : برما ۶۰۰۰۰

هند ۳۴۰۰۰ ، ایران ۳۰۰۰۰ ، ترکیه ۲۲۹۵۰ ، افغانستان ۲۰۰۰۰ شوروی ۱۵۰۰۰ ، لهستان ۱۵۰۰۰ ، چکوسلواکیا ۱۲۰۰۰ ، استرالیا ٦۰۵۰ ، مجارستان ۵۰۰۰ ، پاکستان ٤٥۰۰ ، آلمان ٤٥۰۰ فرانسه ٤۲۰۰ ، مکسیکو ٤۱۰۰ ، تایلند ۳۵۰۰ ، لاؤس ۳۵۰۰ ، رومانیا ۳۳۸۰ ، اسپانیا ۳۳۸۰ ، یوگوسلاویا ۳۰۰۰ ، هالند ۲٤۰۰ ، بلغاریا ۲۳۰۰ ومصر ۳۰۰ بدین ترتیب ساحه، کشت سالانه دنیا به ۲۵۹۷٦۰ هکتار میرسد .

اگر از یك سو کشت مواد مخدره در آسیا وکشورهای شرقی قدامت واولویت دارد از سوی دگر کشورهای اروپایی وغربی از همین مواد به شکل عصری ومدرن برای تهیه داروهای طبی کار گرفته که تقاضا را زیاد ساخته وسبب موجودیت مارکیتهای زیاد گردیده ، کشت مواد مخدر را رنگ ورونق زیادتر داده اند .

بورد بین المللی کنترول مواد مخدر INCB در گزارش خود که در این آواخر نشر شده میگوید که درساحه کنترول خط دیورند که سرحد پاکستان وافغانستان است یقین میرود که در حدود ۱۰۰ پایه دستگاه تولید هیروئین فعالیت داشته باشند. گزارش میافزاید که مشکلات مواد مخدر در پاکستان ارتباط مستقیم با مشکلات مواد مخدر در افغانستان دارد نقل وانتقال غیرقانونی تریاك ، مورفین وهیروئین در داخل منطقه وقاچاق هیروئین به سایر نقاط جهان خصوصاً اروپا منحیث یك مشکل عمده باقی مانده است .

با این که سازمانهای بین المللی ضد مواد مخدر در سراسر جهان مثل انترپول در اروپا ، اداره یونفدك Unifdac ، اداره USAID اداره UNDCP در آسیا به خصوص در مناطق جنوب شرق وجنوب غرب ، سازمانهای صحی جهان W. H. O ، بورد بین المللی کنترول

سیستم اعصاب داشته وآن را به انحطاط دچار مینماید واین سیستم کنترول خویش را بالای عضویت از دست داده ، با مختل شدن یکی از وظایف وفعالیتهای ارگانهای مربوط ، مرگ فرا میرسد .

تأثیرات منشیات نیز مانند مخدرات درعین گروپ طبقه بندی میشود،صرف با فرق این که با استفاده از منشیات به مقدار کمتر انحطاط عقلی به وجود آمده وهمچنان سبب انحطاط قوهٔ جذب دماغ میگردند ، که از زایل شدن تأثیرات دوباره نارمل گردیده ، مگر شعور در هرصورت نارمل میباشد وبه مقدار اضافه تر عین تأثیرات را مخدرات در عضویت دارند . عموماً منشیات ومخدرات را تحت یك فهرست وتعریف شامل مینمایند . به طور عموم تماماً مواد مخدر ونشه آور محرك ، مسکن وغیره را که تحت گروپ دواها دراین مبحث طبقه بندی ومطالعه مینمایم به مقدار کمتر تأثیرات خاص خود را دارند که درصنف هریك این تأثیرات را مورد مطالعه قرار میدهیم مگر به مقدار اضافه انحطاط سیستم اعصاب مرکزی وسایر سیستمهای مربوط به دماغ را باعث گردیده ، که در نتیجه مرگ امکان پذیر میگردد. سیستمهای عضویت انسان عبارتند از سیستم اعصاب مرکزی C. N. S که وظایف عمومی بخشهای ارادی وغیر ارادی عضویت را به دوش دارد وسیستم سمپاتیك وپاراسمپاتیك که وظایف آنها مخالف یك دگر عمل مینمایند که توسیع وتقبض ریه ها ، حرکات امعا ، افرازات غدوات داخلی وغیره وظایف را به دوش دارند . سیستم عصب محیطی نخاعی عبارت از سیستم نخاع شوکی وفقرات اند وظیفه آن تحرك وحس اطراف میباشد . سیستم قلبی ووعایی که حرکات قلب واوعیه را در عضویت کنترول مینمایند وسایر سیستمهای عضویت که وظایف این همه سیستمها یکی به دگری ارتباط دارند .

مواد مخدر INCB فعالیت دارند ولی نتوانسته اند جهان وبشر را از این مشکل وحشتناک رهایی بخشند .

زیرا نبودن آگاهی کافی از اثرات سؤ مواد مخدر ، موجودیت نابسامانیهای گونه گون اقتصادی فردی واجتماعی ، بیسوادی ، بیکاری ، نبودن امنیت به دست آوردن منفعت وسرمایه ناجایز از طریق مواد مخدر ، موجودیت راههای گوناگون قاچاق ، فقدان وسایل زرع ومواد زراعتی ودگر نارساییهای اجتماعی سبب مشکلات جهانی گردیده که بشر را به سوی نابودی میکشاند . اعتیاد به مواد مخدر حتی میتواند به تمدن بشری لطمهء شدیدی بزند .

بدبختانه از همه مدهشتر وخطرناکتر از این که مشکلات مواد مخدر را درجهان زیادتر وحادتر ساخته عبارت از آن است که دراین آواخر از مخدرات به حیث سلاح سیاسی به منظور اهداف ومقاصد سیاسی خویش علیه جانب مقابل استفاده میشود . در دشمنیها ، رقابتها ومخالفتهای قومی ، نژادی ، لسانی ومذهبی که در بین اقوام و دول مختلفه به وجود میآید بعضاً جهت منحرف ساختن وخارج نمودن طرف مقابل از صحنه سیاسی واجتماعی مخدرات را در بین مردم رواج میدهند تا به تعداد معتادین افزوده گردیده ، طرف مقابل ضعیف وناتوان گردد وبدین صورت میتوان جهت پیشبرد اهداف ومقاصد از آن طرف بهتر بهره برداری نمود . در اجتماعی که مخدرات رخنه کرد طبعاً جامعه به سوی نابودی کشانیده میشود . این سیاستها از طرف کشورهای بزرگ وپیشرفته علیه کشورهای غریب ونادار از نگاه اقتصادی صورت میگیرد .

مواد مخدر ، نسل کشی وفساد در زمین

در عصر حاضر بشریت به مشکلات وپرابلمهای گونه گون مواجه بوده ، هرآن انتظار میرود که این پرابلمها فاجعه آفریده فساد ونابودی انسانها وخانواده واجتماع را باعث گردند . فاجعهٔ از همه مهمتر وخطرناکتر شیوع استعمال مواد مخدر در تمام جهان میباشد .

استعمال مکرر مواد مخدر انسان را آهسته آهسته به اعتیاد میکشاند زیرا مواد مخدر خاصیت وابسته گی را دارند . اعتیاد به مواد مخدر مستقیماً عکس العمل منفی بالای فرد ، خانواده واجتماع دارد که در نتیجه تباهی را به بار می آورد . زمانی که افراد به نشه ومواد مخدر عادت مینمایند ، آهسته آهسته اثرات تعلیم وتربیه ومسؤولیت در مقابل خانواده واجتماع در آنها از بین رفته ، به آواره گی

ودهشت گردی رو میآورند . چنین افراد به سهولت در خدمت باندیت ها وگروههای تخریب کار قرار گرفته ، مرتکب جنایات میشوند .

طوری که قبلاً ذکر به عمل آمد استعمال مکرر مواد مخدر وابسته گی روانی وجسمی را بار آورده ، که تأثیرات ناگوار ومنفی بالای تمام اعضای وجود انسان انداخته ، سیستمهای عصبی ، فشار قلب ، تنفس سؤهاضمه ، جلد وچهره ، شُشها ، جگر ، عضلات ، در زنها (جنین) و در مردها (خصیه) وسیستم تناسلی ، چشمها وخلاصه همه وجود را تحت تأثیر وفشار آورده ، شخص را از حالت نورمال بیرون ساخته ویك آدم بیکاره ومنفور میگرداند که نه به درد خانواده میخورد نه جامعه ونه مملکت .

از این که مجتمع افراد در جامعه زنده گی اجتماعی را تشکیل میدهد . تأثیرات سؤ مخدرات از فرد به اجتماع سرایت میکند . زمانی که فرد به اعتیاد کشانیده شد ابتدا نظم خانواده گی او برهم میخورد ، کنترول تنظیم اطفال وخانواده از هم میپاشد این خانواده چون در بین اجتماع زیست مینماید به اثر بی بندوباری وعدم کنترول نشست وبرخاست با افراد مختلف بالاخره به سوی فساد وبدبختی کشانیده میشود .

استفاده از مواد مخدر نه تنها حیات فرد ، جامعه وملتها را به خطر میاندازد ، بلکه حیات بین المللی را نیز تهدید ومورد حمله قرار میدهد . عاملان این خطرها گروهها وسازمانهای دهشت گرد در اجتماعات میباشند این گروهها ودسته ها از افرادی که وظیفهٔ تعلیمی ، تربیتی ویا کاری نداشته ، عموماً معتادین مواد مخدر اند ، تشکیل یافته قاچاق وترافیك مواد مخدر ارتکاب جرایم سنگین از قبیل قتل ، ترور ، دزدی وغارتگری ، فساد اخلاقی به واسطه این گروهها انجام میباید . فساد ودهشت گردی در عرصهء بین المللی عموماً در نواحیی

که امنیت کامل برقرار نیست زیادتر دیده میشود . خصوصاً در نواحی که جنگ ، جدال وبی مسؤولیتی حکمفرماست .

از سال ۱۹٦٥ الی ۱۹۸٥ تقریباً در حدود ۸۰۰۰ جرایم ثبت شده که به وسیله اشخاص معتاد به مخدرات صورت گرفته ، جسم فروشی وجنایات غیراخلاقی نیز ناشی از همین عامل است .

اگر خانمی درجریان حمل از مواد مخدر به خصوص (هیروئین) استفاده نماید طفل بعد از تولد از اندازه نارمل کوچك بوده ، بیشترین حصص چشمش ورم یا پندیده گی دارد که بالاخره تلف میشود . اکثر اطفال که از خانمهای معتاد به دنیا میآیند ناقص بوده ، یا مرده به دنیا میآیند .

برپایهء پژوهشهای انجام شده ، در کشورهای گونه گون اعتیاد به مواد مخدر تزریقی به ویژه هیروئین سبب ابتلا به بیماری ایدز میشود . انتقال بیماری کشندهٔ ایدز در معتادان به مواد مخدر تزریقی از طریق سرنجها وسوزنها است که به صورت همه گانی استفاده میشود واکثراً در مراکز تجمع معتادان دیده میشود . این مراکز گاراژها ، ساختمانهای متروکه ومخروبه به (زیر زمینها) محل تأمین مادهء مخدر مورد نیاز معتادان به شمار میرود . سرنج وسوزن درمحلی به معتادان داده میشود که پس از مصرف مسترد شده ، مجدداً توسط دگری مورد استفاده قرار میگیرد . به اساس گزارش ٦۷ در صد تمام موارد ایدز در کشورهای اروپایی دیده میشود . ۱۷ در صد معتادان به مواد مخدر تزریقی در امریکا از جملهء گروههای در معرض خطر به ایدز میباشند .

طبق راپور سازمانهای بین المللی روزانه ٥ تن از اثر اعتیاد به مواد مخدر در جرمنی از بین میرود . وطبق تخمین منابع پولیس تقریباً ۸۰ در صد خانمهای معتاد جهت کسب مصارف اعتیادشان به فحشا رو آورده اند .

از لحاظ اقتصادي مصارف گزاف وکمر شکن را ایجاب مینماید تا یك معتاد به هر نحوی که باشد پول را به دست آورده ، وغرض خود را پوره نماید مثلاً یك معتاد به هیروئین ماهانه از ٦٠ - ١٢٠ دالر امریکایی مصرف دارد ویك نفر معتاد به چرس ماهانه ١٥ دالر امریکایی مصرف دارد . همچنان سازمانهای بین المللی که به خاطر جلوگیری از استفاده مواد مخدر به طور ناجایز تولید وکشت مواد مخدر وهم برای تداوی بیماران مواد مخدر ، روزانه تقریباً ١٠٠٠ دالر را به مصرف میرساند . خیلیها کمر شکن بوده ، درحالی که اگر افراد واجتماع سالم موجود باشد ، میتوان این پولها را در عرصه های دگر زنده گی که به نفع بشر است استفاده نمود . متأسفانه استفاده از مواد مخدر در تمام جهان رو به افزایش بوده ، سبب فساد اخلاقی ، فحاشی ، بدامنی ، قتل وغارت گردیده بیم آن میرود که روند پروسهء حیات به رکود مواجه گردد .

اشخاص معتاد عموماً افرادی اند که سن شان بین ١٥ - ٩٥ سال باشد . پس میتوان گفت که در جامعهء که قشر جوان ملوث به مواد مخدر باشد در حقیقت آن جامعه را باید از لحاظ معنوی مرده حساب کرد .

مخدرات از دیدگاه اسلام :

دین وآئین مقدس اسلام برحفظ وحمایت پنج چیز که اصول ومبانی اسلام را تشکیل میدهد ، تاکید مینماید ، حفظ دین ، حفظ نفس ، حفظ عقل ، حفظ مال وحفظ عرض وآبرو . اسلام به مبارزه در برابر آنانی برمیخیزد که در صدد آنند تااین اصول ومقاصد شرعی را از راه اصولی آن انحراف بدهند که ما در این جا مقاصد ومرامهای شرعی واسلامی را دربارهٔ حفظ عقل بیان میداریم . اسلام تمام اعمال

وبرخوردهایی را که به عقل ضرر برساند محکوم و رد مینماید که در رأس این اعمال اعتیاد ونوشیدن شراب ومواد مخدر است . دین مبین اسلام چهارده قرن پیش چیزهایی که به عقل صدمه میرساند حرام گردانیده است وبرای استعمال کننده مجازات مقرر داشته است .

باید بدانیم آنچه به عقل ضرر ونقصان میرساند حرام است مانند الکول ، بنگ ، چرس ، هیروئین ، تریاك ، کوکائین وسایر مواد مخدره .

صرف کردن پول برای خریداری مواد مخدر اسراف پنداشته میشود چنان که خداوند (ج) میفرماید : (اسراف مکن هرآئینه اسراف کننده گان برادران شیطان اند وشیطان به خدایش کافر است) .

در اسلام استعمال چیزهای نشته آورنده حرام پنداشته شده است ، چنان که در حدیث ام سلمه آمده است :

« هر مادهء نشه آور وسست کننده اعضای بدن حرام است » . چرس وتریاك همین خصوصیت را دارند .

علماء چنین استنباط مینمایند که : در مورد اعتیاد به مواد مخدر هیچ شك وتردیدی وجود ندارد که حرام است زیرا استعمال مواد مخدر ضررهای بزرگ جسمی دارد وفتنه میانگیزد . تجارت مواد مخدر به خاطر کسب سود جویی حرام است . زراعت بوته چرس وتریاك به خاطر تولید مواد خام حرام است . بیع مواد مخدر جواز ندارد وحرام است .

قسمی که در فصلهای گذشته تذکار یافت نشه واستفاده از مواد نشه یی از سالیان متمادی در مجامع مختلف رایج بود ، از جمله در سرزمین عرب هم استفاده از این مواد صورت میپذیرفت بعضاً افراد که قوهء عقلانی وارادی خویش را از دست میدادند ونمیدانستند که چه اعمالی را انجام میدهند دست به جنایات مختلف در جامعه میزدند . درزمان نبوت نیز این اعمال ادامه داشت تااین که خداوند (ج) توسط

آیات کلام الله بشر را . استفاده از تماماً موادی که نشه میآورد و در نتیجه سبب برهم خوردن قوای عقلانی وارادی بشر میشود به شدت منع نموده ، حرام قرار داده اند . خداوند (ج) میفرماید :
« ای کسانی که ایمان آورده اید درحالت نشه به نماز نزدیك نشوید تا وقتی که هوش کامل نداشته باشید » . درحالت نشه ذهن وحواس درست کار نمیکند وحتی انسان توازن خود را از دست داده ، مانند دیوانه ها سخنان ناپسند وفضول میگوید ، درحالی که نماز معراج مسلمان واقعی است . وهم خداوند (ج) میفرماید : « ای پیغمبر مردم در مورد شراب وقمار میپرسند ؟ بگو برای شان که در هر دو ضررهای زیاد هم است ومفاد هم ، مگر زیانهای آن نسبت به مفاد آن زیادتر است » .

نخستین وقاطع ترین دلیل وحکمی که اسلام درباره حرمت وتحریم استعمال مواد نشه آور ارائه نموده اینست که چون دین اسلام دین فطرت است پس استعمال هرآن چیزی که مغایر فطرت انسان باشد مضر به صحت تمام شود وانسان را از حالت تعادل خارج نماید وپیروانش را وا میدارد که تحت عنوان حرام جداً از استعمال مواد خبیثه ومضره مذکور (که خلاف فطرت انسانی اند) احتراز نماید ، طوری که حضرت محمد (ص) میفرماید : (به تحقیق خداوند (ج) شفای امراض شما را در اشیای حرام قرار نداده است) . به استنتاج از حدیث مبارك فوق استعمال دخانیات وسایر مواد نشه آور که مخالف فطرت انسانی اند از این رو اسلام به مثابه آئین فطرت از آن جایی که طرفدار صحت وسلامتی انسان میباشد مواد مذکور را از جملهء مواد مضره وخبیثه میداند .

راجع به منع مواد مخدر ونشه آور از نگه اسلام احکام خداوندی واحکام محمد (ص) دلایل زیاد موجود است که به همین اندازهء که ذکر گردیده ، کافی میدانیم و بر ما لازم است که چون مسلمان استیم

وبه جا آوردن فرامین الهی فرض ، واجب وسنت میباشد زیرا خداوند (ج) میفرماید : « ای کسانی که ایمان آورده اید شما سراسر در اسلام داخل شوید » .

یعنی خداوند (ج) میفرماید : که تمام مسایل شریعت را بر خود ، فامیل واجتماع خود بدون کمی وکاستی تطبیق نمایید که یقیناً سبب رستگاری انسان ، یك مسلمان میگردد . اما در صورتی که از یك سو ادعای مسلمانی را نماییم واز سوی دگر مطابق میل خود بعضی احکام شریعت را در زنده گی خویش عملی سازیم وبعضی احکام دگر را ترك نماییم ویا نادیده بگیریم واقعاً که گناه وجرم بزرگی را مرتکب گردیده ، موجب عذاب سخت نزد خداوند (ج) میگردیم .

چگونه میتوان از کشت تریاک جلوگیری کرد

کنترول وجلوگیری از تولید وکشت تریاک (مواد مخدره) یکی از بغرنج ترین مسایل روزگار ما میباشد . جنگ ، بی امنیتی مسایل اقتصادی ، جهل ، غربت ، مأیوسی ، بی خبری ، بیسوادی ، بی بندوباریهای اخلاقی وعیاشی از عوامل عمده واساسی سوق انسانها بالخصوص در سنین نوجوانی به سوی اعتیاد میباشد . کنترول از کشت تریاک را میتوان به دو بخش مهم تقسیم کرد :

۱ - کنترول وجلوگیری از تولید آن .

۲ - کنترول وجلوگیری از مصرف آن .

تا زمانی که تقاضا وجود داشته باشد عرصه نیز وجود خواهد داشت . از این رو لازم است تا سعی گردد که همزمان از عرصه وتقاضا

کاسته شود وبالاخره به صورت کلی از بین برود . از آن جایی که تقاضای روز افزون به کوکنار وسایر مواد مخدر قیمتهای آن را در مارکیتهای بین المللی به ارقام سرسام آور بلند برده است این امر سبب گردیده ، تا تولید آن به طور فزاینده بالا برود .

سعی شود تلاشهایی به عمل آید تا تمام آن عوامل که سبب تشویق وازدیاد کشت تریاك گردیده از میان برداشته شود . از آن جایی که هدف عمده مؤلدین وزارعین کوکنار وسایر مواد مخدر تأمین امکانات اقتصادی آنان میباشد باید سعی گردد تا وسایل وذرایع متبادل تهیهء معیشت را مهیا نمود . البته هیچ محصول زراعتی نمیتواند با عایدات محصولات مواد مخدر رقابت نماید . لذا باید در مرحلهء نخست همزمان با تشویق دهاقین به زرع وازدیاد محصولات زراعتی بااستفاده از تخمهای اصلاح شده وکود کیمیاوی ، احداث سیستمهای آبیاری با تشویق باغبانی ، صنایع دستی ودگر تشبثات اقتصادی با تهیه امکانات مربوط آن از قبیل تسهیلات ترانسپورتی جهت انتقال تولیدات به مارکیت تهیه گردیده ، تا از میزان بیکاری کاسته شده ، منابع دگر عایداتی تهیه گردد .

لازم است به دهقانان وزارعان فهمانده شود که مفاد هنگفت کوکنار به جیب قاچاقبران یعنی دشمنان بشریت سرازیر میشود ، قاچاقبران برای این که دارای زنده گی آرامی باشند برای مردم در برابر پول وهستی ، عمر وزنده گی ، جوانی وشادابی آنها مرگ میفروشند وحیات آنها را در برابر مواد مخدر از دست شان میگیرند ولی دهاقین کوکنار نه تنها از زرع تریاك چیزی که بتواند زنده گی او را رو براه سازد ، به دست آورده نمیتواند ، بلکه در برابر پول ناچیز اجتماع خود را به دهیت تجار مرگ ودشمنان انسانیت میگذارند ، ودر این جنایت با آنها شریك میشوند .

مواد مخدر از نظر طرز مصرف به مواد خوردنی واشامیدنی (تریاک - الکول) تزریق زیر جلدی (هیروئین ومورفین) موادی که به صورت استنشاق استعمال میشوند (هیروئین) دود کردن مثل تریاک وبالاخره از راه مقعد هم استعمال میشود (باربیتوراتها) مواد مخدر به مواد تضعیف کننده‌ء اعصاب ، مواد محرک اعصاب ومواد توهم آور تقسیمات میشوند .

تاریخچه مواد مخدر در جهان وافغانستان :

استعمال ادویه از همان اوان نخست جزءتاریخ زنده گی انسانها میباشد . چنان که درطول تاریخ انسانها از بته ها ، ریشه ها ، پوست گل وسایر قسمتهای نباتات جهت رفع درد وشفا یافتن از امراض گوناگون استفاده مینموده اند .

نوشته هایی که از تمدن سومری ها از ۷۰۰۰ سال قبل باقیست نشان میدهد که سومری ها قدیم ترین اقوامی اند که از تریاک استفاده میکردند.استفاده از مواد مخدر به مقاصد مختلف تقریباً پنج هزار سال قبل ثبت گردیده است.درحدود دو هزار وپنج صد سال قبل استفاده از گیاه (کنابیس) که به نام بنگ یاد میشود در سواحل مدیترانه ، یونان ومصر برای مداوای بیماریها استعمال چهارصد سال قبل از میلاد بنگ به منظور نشه در ایران وممالك عربی استعمال میگردید . ۱۳۰ سال قبل از میلاد حکیم « جالینوس » در یونان از تریاک دواهایی را ترکیب مینمود که به مقاصد طبی از آن استفاده میشد ، یعنی تأثیر ضد درد تریاک از همان زمان شناخته شده بود .

هومر در کتاب اودیسه خویش ۸۵۰ قبل از میلاد مینویسد که « هیلن » برای مداوای غم بیماری جنگ وجدال از عصاره تریاک مشروب

وقتی بتوانیم نتیجه حاصلات کوکنار را نزد خود مجسم گردانیم وببینیم که چگونه برادران وجوانان خود را به دست مرگ سپرده ایم هیچگاه به زرع کوکنار (تریاك) احترام نخواهیم کرد .

از تجربه تلخ کشت مواد مخدر چنین حاصل میشود که دهقانان به غلط فکر میکنند از کشت چنین مواد سود میبرند ولی بعداً متوجه میشوند که امکان دارد یکی از قربانیان فرزندان خود شان باشند .

سازمانهای بین المللی از این جمله UNDCP و F. A. O درتمام نقاطی که تریاك کشت میشود (به خصوص افغانستان) پروژه های مختلف اقتصادي واجتماعی را به خاطر جلوگیری از کشت تریاك تطبیق نموده است . توزیع تخمهای اصلاح شده وکود کیمیاوی ، ترمیم سیستمهای آبرسانی وتهیه آب ، ایجاد کلینیکهای صحی ، اعمار وترمیم مکاتب ، مساجد ، ترمیم پلها وسرکها ، پروگرامهای خبرداری از اضرار کشت مواد مخدر (تریاك) ودگر کارهای ضروری را انجام داده اند که در کنترول کشت تریاك نقش اساسی دارد .

دهاقین کوکنار باید به این نکته متوجه باشند که کمکهای مؤسسات خیریه بارها بیشتر از مفاد ناچیزی است که از زرع کوکنار به دست میآورند ویقین است که دهاقین کوکنار هیچگاهی نمیتوانند از چنین پولها ، مکتب ومدرسه را تمویل کنند ویا شفاخانه را اعمار نمایند ، ولی همین مؤسسات خیریه اند که در برابر خود داری از زرع کوکنار این خدمات اجتماعی را انجام میدهند .

چنان که بعضی از سازمانهای بین المللی که به خاطر جلوگیری کشت تریاك مبارزه مینمایند و در تبادل از کشت تریاك ، تخمهای اصلاح شده، غله جات ، میوه جات ، کود کیمیاوی ودگر چیزها را کمك مینمایند ، طی یك بررسی در سیمیناری اعلان نمودند که اگر مردم از

کشت تریاك جلوگیری نمینمایند دگر سازمانهای خیریه حاضر به کمک نیستند .

همچنان به خاطر جلوگیری کشت تریاك تشکیل یك قوت مثلث ضروریست طوری که (حکومت مقتدر مرکزی ، تبلیغ احکامات دین مقدس اسلام ، کمکهای جهانی) همه میتوانند در حضهٔ جلوگیری کشت تریاك رول مهمی را بازی نمایند البته کمك مردم شرط اساسی است .

در افغانستان در مناطقی که کشت تریاك رواج پیدا نموده ، ولایات : کنر ، کندهار ، هلمند ، ننگرهار ، بدخشان میباشد . چنان که در این اواخر نظر به سعی ومساعدت سازمانهای بین المللی ، کار وخدمات اشخاص مسلکی ، خبرداری از اضرار کشت تریاك ، تبلیغ از نظر اسلام ، توزیع تخمهای اصلاح شده غله جات وغیره ، تااندازه یی توانسته از کشت تریاك در این مناطق جلوگیری نماید ونتایج خوبی داده است . دهاقین در برخی از مناطق تعهد نموده اند تا در برابر کمك به اقتصاد خانواده گی شان از کشت وتولید مواد مخدر خود داری نمایند .

برای جلوگیری از کشت تریاك تعلیم وتربیه میتواند نقش مهمی را بازی نماید ، زیرا معلمین میتوانند که شاگردان (نوجوانان وجوانان) را از خطراتی که مواد مخدر متوجه انسان میسازد آگاه نموده ، به آنها بفهماند که برای تأمین معیشت خویش میتوانند از طریق آبرومندانه که عبارت از کشت نباتات مفید مانند غله جات ، سبزیجات ونباتات صنعتی میباشد عاید خوب به دست آورده ، محیط وماحول خود را از خطر خانمانسوز مواد مخدر نجات دهند .

همچنان مراقبت جدی از طریق مقامات ذیصلاح به خاطر کشت تریاك میتواند مردم را از کشت تریاك مانع گردد . درحال حاضر حکومت محلی میتواند مردم را از زرع مواد مخدر منع و در عوض

کشت نباتات متداوم را ترغیب نماید . چنان که هم اکنون در برخی از مناطق ننگرهار دهاقین به تعهدات خود مبنی برعدم کشت تریاك پابند میباشند .

پروگرام مؤفقانه کاهش در زرع وتولید کوکنار نیازمند انکشاف شرایط وفرصتهای اقتصادی ، بهبودی زیر بنای عمومی رفاه اجتماعی جلب توافق مردم در کاهش آن وبعضی عناصر بالقوه میباشد .

پلانهای فعالیت احیای مجدد ، بهبودیها واصلاحات وسیعی را درسطح زنده گی جوامع تولید کننده تریاك پیشکش مینماید که در کاهش مقدار زرع شدهٔ تریاك مؤثر واقع خواهند شد . تأسیس مجدد زیر بنا وتأسیسات رفاه اجتماعی مورد توجه سکتورها وایجنسیهای زیادی بوده ، شامل تعلیم وتربیه ، تسهیلات صحی ، مخابرات ، ذخایر آب ، صنایع محلی ، زراعت وآبیاری میباشد .

به ارتباط موافقت جامعه واجتماع جهت کاهش زرع کوکنار غیرقانونی ضرور است تا بالای دهاقین فشار وارد گردد تا آنها کوکنار را به نبات دگر تبدیل نماید . برعلاوه نظر به عدم آگاهی وتصور غلط دربارهء ادویه جات ، مهم است تا رهبران محلی ومتنقذین به مردم درباره اثرات منفی مواد مخدر بالای فرد واجتماع آگاهی داده شود واضرار آن را به مردم تلقین نمایند .

راههای مجادله با مواد مخدر

سازمانهای بین المللی که به خاطر جلوگیری از مواد مخدر مجادله ومبارزه مینمایند همیشه در صدد آنند که راههای خوبتر وبهتری را برای مجادله با مواد مخدر بیابند وجهان را از گیر این فاجعه ء بزرگ نجات بدهند . گرچه از طرف ۱۱۶ کشور به سطح بین المللی کشت واستفاده جایز وقانونی مواد مخدر به امضاء رسیده ، ولی اکثر نقاط جهان منجمله افغانستان به طور ناجایز ونامشروع به کشت واستحصال مواد مخدر دوام داده ، خود وجوامع بشری را به نابودی میکشانند . به همین سبب سازمانهای بین المللی بعضی ادارات را به خاطر جلوگیری ومجادله با مواد مخدر ایجاد نموده ، فعالیت دارند واقدامات عملی را جهت جلوگیری از کشت وتولید مواد مخدره به راه انداخته اند .

مجادله با کشت مواد مخدر غیرقانوني :

مربوط به خود کشورهاست تا از کشت ، تهیه وتولید وترافیك مخدرات در قلمرو مربوط خویش جلوگیری وکنترول شدید نمایند . اشتراك مساعی وتعاون بااداره های بین المللی که بدین منظور ایجاد شده اند در رسیدن به این هدف مفید است .

از جمله اقدامات مهم جلوگیری از تولید وانتشار مخدر میتوان از نابود ساحه حاصلات زمینها . تشکیل ادارات مخفی به منظور شناسایی قاچاقچیان ودستگیری به موقع آنها ، مصادرهٔ اموال واجناس ایشان ، کشف ارتباطات آنها با سازمانهای دگر داخلی وخارجي وافراد مشکوك ، شناسایی ونابودی ذخیره گاه ها وگدامها ، کشف ارتباطات مخفی افراد وباندهای قاچاقبران، تحکیم ارتباطات با مردم نواحی غیرحکومتی و پاسگاههای پولیس واقدام به موقع درمورد ایجاد قوانین جدي ومجازات شدید ارتکاب جرم مواد مخدر برای مجرمین ، استفاده از تجارب کشورها ومؤسسات بین المللی به خاطر محو کامل کشت ، تولید ، ترافیك وقاچاق مخدرات ، استحکام کمربندهای امنیتی در مرزها وسرحدات کشورها وترتیب راپور وگزارش به مراجع بین المللی میباشد . قسمت اعظم این وظایف به دوش حکومات وکشورها است .

برای مجادله وجلوگیری از حرکت جامعه به سوی فساد ونابودی ونجات از این مهلکه تبلیغ وترویج در مورد عوارض جانبی وتأثیرات سؤ مخدرات برافراد خانواده ها ، جامعه وبالاخره در عرصهٔ بین المللی وصحت انسانها از اهمیت خاصی برخوردار است .

برای پیشبرد فعالیتهای تبلیغی وترویجی لازم است اهل دانش وعلم واهل قلم همزمان با بزرگان قوم ، رؤسای خانواده ها ، ادارات سیاسی ، اشخاص مذهبی وحاکمان محل وغیره دست به دست هم داده

جوامع خویش را از تباهی رهایی بخشند . برای نجات جوامع لازم است تا پروگرامهای باخبری از مواد مخدره جزء نصاب تعلیمی مکاتب ومدارس وسایر مؤسسات تعلیمی گردد .

- در صورت عدم موجودیت قانون از جانب حکومت مرکزی ، فشار وارده بالای دهاقین از جانب حکومتهای ولایتی ومحلی ، رهبران محلی وگروههایی که از فعالیتهای انکشافی مستفید میشوند یك بدیل مناسب خواهد بود . فعالیتهای انکشافی که دربر گیرندهء تمام ساحات زنده گی اقتصادی واجتماعی جوامع میباشند باید توسط خود جوامع شناسایی و پیشنهاد گردند . پیشنهادها باید شامل تعهد (قوماندانان ، رهبران مذهبی ، شوراها) در امر مبارزه کاهش زرع کوکنار باشند تا از یك طرف حصول وجوه مالی را برای فعالیتهای انکشافی تصمین نماید واز طرف دگر کشت تریاك وسایر مواد مخدر تقلیل یابد .

فکتور اساسی مبارزه ومجادله با مواد مخدر را مرحلهء جلوگیری از زرع گیاها مؤلد مواد مخدر تشکیل میدهد . توجه به نکتهء اساسی در حقیقت توجه به کشورهاییست که این نوع گیاهان نشه آور بیشتر از سایر حصص جهان در آن زرع میگردند .

در شرایط معاصر جهان که زرع گیاهان مؤلد مواد مخدر ، تصفیه تولید ، حمل ونقل ، قاچاق، استعمال آن واعتیاد به مواد مخدره منحیث یك پرابلم مدهش جهانی تبارز نموده، ایجاب تدابیر دسته جمعی را مینماید . لازم است تا همهء جهانیان در زمینه مجادله از پخش وگسترش این مصیبت جهانشمول دست به دست هم داده مشترکاً مساعی لازم خویش را بیدریغ انجام دهند .

به اساس گزارشی در ولایت ننگرهار به تدابیر مجادله با مواد مخدر اقداماتی صورت گرفته ، که تقریباً ۵۰۰۰ هکتار زمین از تولید مواد

مخدر باز مانده ، به عوض آن گندم ، جواری ودگر غله جات کشت میگردد. در ولایت کنر به اساس کمك سازمانهای بین المللی و UNDCP در بسیاری از نواحی کشت تریاك جلوگیری شده به عوض آن بیش از ۱۳ هزار غوزه زعفران به دسترس قرار گرفته است.همچنان مجادله علیه مواد مخدر در ولایت بدخشان ، کندهار ، هلمند ، ننگرهار وکنر ادامه دارد . در بدخشان کلنیکهای صحی برای تداوی معتادین ایجاد گردیده وهم تدابیر امنیتی به خاطر جلوگیری از کشت گیاهان مؤلد مواد مخدر ایجاد گردیده است .

بدین ترتیب فعالیتهای احیای مجدد از قبیل بازسازی وبهبود کلینیکها ، مکاتب ، ذخایر آب ، جاده ها ، تسهیلات زراعت وآبیاری از طریق اقشار محلی که میتواند بالای دهقانان انفرادی فشار وارد نمایند تا نباتات ممنوعه که مؤلد مواد مخدر میباشند کاهش یافته ویا ترك گردد ، میتواند تطبیق گردد .

کار مجادله علیه مواد مخدر درخور اهمیت فراوان بوده ، حوصله مندی خاصی میخواهد وباید در رأس اشخاص مجرب وکار فهم بدین منظور استخدام گردد واشخاصی باشند که از اعتماد کامل برخوردار باشند .

همچنان ادارات پولیس ومؤسسات دولتی از وجود اشخاصی که در کشت وخرید وفروش مواد مخدره به نوعی از انواع آلوده اند تصفیه گردد زیرا ملوث بودن مقامات امنیتی در حمل وقاچاق مواد مخدره ، در سرتاسر جهان از اثر اقدامات جلوگیری میکاهد .

تأمین امنیت که در رأس همه امور قرار دارد یك امر حتمی وضروری به شمار میرود . تشکیل یك حکومت مرکزی مؤثر وقابل پذیرش برای اکثریت باشنده گان این سرزمین وایجاد قوانین موزون ومؤثر در پهلوی سایر اقدامات از کشت وگسترش مواد مخدر در کشور جلوگیری کرده میتواند .

تبلیغات وپروگرامهای باخبری

نقش تبلیغ وپروپاگند در تشکیل ذهنیتها وهموار نمودن آرای عامه راجع به یك مسأله بس مهم است . همزمان با تشویق اقتصادی دهاقین جهت ترك زرع وتولید مواد مخدره باید سعی گردد که دهاقین بالخصوص وتمام اهالی منطقه بالعموم از اثرات سؤ ناشی از استعمال آن ذریعه پوسترها ، ریکلامها ، فلمهای مستند اخبارئ وجراید ودگر وسایل ارتباط عامه آگاه شوند . نقش رادیو وتلویزیون دراین زمینه قاطع است .

به همان اندازه که جهالت وبیسوادی در یك جامعه بیشتر باشد میزان اعتیاد نیز بیشتر میگردد . جنگ خانمانسوز افغانستان در پهلوی تخریب مؤسسات علمی وفرهنگی . معارف را نیز سقوط داده است . تأسیس مکاتب وفروغ تعلیم گام بسیار مؤثر دراین زمینه

میباشد . چون مردم افغانستان مردم متدین استند در زمینهٔ تبلیغ باید تبلیغ مذهبی را فراموش ننموده ، بلکه اهمیت آن از همه بیشتر است . دین مبین اسلام استعمال مواد مخدره را قطعاً حرام قرار داده است . در مرحله اول پهلوی سایر فعالیتهای تبلیغاتی وتربیوی باید تیمهای تبلیغاتی ترتیب وبه ساحات زرع محصولات مخدره اعزام گردد و در پهلوی اضرار صحی واجتماعی آن مردم را متوجه تحریم وعواقب آن از نگاه اسلام نیز سازند . البته هیئتهای مذکور قبل از اعزام به ساحات کار به گرفتن کورسهای مسلکی ودینی از آگاهی وصلاحیت لازم برخوردار شوند تا بتوانند به طور مؤثر وقانع کننده مردم را از خطر مهیب اعتیاد که جامعه بشری را تحت تهدید قرار داده است آگاه سازند .

همچنان ترتیب پروگرامهای تعلیمی وتربیتی از طریق مجلات ، جراید ، رادیو، تلویزیون تیاتر وغیره ستونهای مطبوعاتی ، بیان تأثیرات سؤ مواد مخدر در زنده گی فردی ، احتماعی وبالاخره صحت انسان وجامعهٔ بین المللی ، رول ارزنده وبه سزایی دارد وهم یك تعداد سیمینارها به ارتباط مبارزه با کشف تولید وقاچاق مواد مخدر وکنفرانسها در منطقه از طریق اداراتی که در این زمینه فعالیت دارند ، دایر گردد .

برعلاوه ء اشخاص مسلکی وفنی دراین زمینه علماً ، موسفیدان وبزرگان قوم ومنطقه راجع به تأثیرات سؤ ومنفی که از ناحیهٔ استفاده از مواد مخدر عاید حال فرد ، خانواده واجتماع میگردد ، مساعی خویش را به خرچ داده ، از اضرار آن مردم را آگاه سازند واز کشت وتولید مواد مخدر قطعاً جلوگیری به عمل آورند وبه عوض راجع به کشت نباتات مفید ومروج در منطقه (گندم ، جواری ، برنج ، جو) سبریجات وحبوبات ، باغداری وغیره تبلیغ نموده ، افکار عامه را راجع به مفاد

وخوبی آن از لحاظ اخلاقی ، انسان دوستی ونوع پروری ، نام نیکی وشرعی آگاه ومتوجه گردانند .

تنویر والدین به اضرار مواد مخدر شرط حتمی است وباید بدانند که در هر جامعه یی که استعمال وتولید مواد مخدر رایج شده ، آن جامعه با مشکلات بی قانونی ، مفاسد اخلاقی ، ضعف اقتصادی ، جنگ وجدال فامیلی مواجه بوده است . اکثراً قربانیان اصلی مواد مخدر را نسل جوان تشکیل میدهد واین حقیقت آشکار است که اگر جوانان یك جامعه از مواد مخدر متأثر شوند پس اصلاً عمده ترین قشر آن جامعه متأثر ومتضرر میگردد .

تبلیغات از طریق مکاتب (معلمین) به خاطر جلوگیری از کشت واستفاده مواد مخدر برای شاگردان یك راه مناسب دگری میباشد که نتیجهء مثمر دارد وباید معلمین برای شاگردان وسایل سالم تفریحی ، بحثهای علمی ، پارچه های تمثیلی عبرتناك ومواد تربیتی را فراهم سازند واز خطرات ناشی از استفاده مواد مخدر قسمی آگاهی یابند که شاگردان بدان علاقه پیدا نمایند .

روزنامه ها ، جراید ، مجلات ، رادیو وتلویزیون نیز هر یك به نوبهء خود مکلف اند در ارائه معلومات در ساحهء مخدرات ومسکرات وداروهای مخدره واضرار از آنها وظایف خود را انجام دهند واین معلومات را در عمق اجتماع رسانیده ، اضرار صحی ، جسمی ، اقتصادی واجتماعی این مواد زهر آگین را برملا گردانند وحتی به صورت قطع از نشر اعلانات مواد مخدر ومسکرات خود داری شود . این گونه اعلانات را مخالف احکام قانون بدانند .

پوسترهایی که حاوی پیامهای ضد استعمال مواد مخدر میباشند بین تربیت شونده گان تقسیم شود تاآنهار را در داخل افغانستان

ساخته بود وهمچنان در ریگستانهای عرب در زمان نبوت وقبل از آن هم نشه واستفاده از این مواد رایج بود . درسال ۸۰۰ میلادی تاجران عرب تریاك را به چین میبردند تا این که استفاده از این ماده وکشت گیاه آن در سراسر چین رایج شد ودرسال ۱۶۰۰ میلادی تنباکو یك جا مورد استفاده قرار میگرفت وآهسته آهسته تریاك درچین درسال ۱۷۲۹ با ممالك مجاور ومنطقه به شمول هند وجنوب شرق آسیا رایج گردید . در این وقت کمپنی هند شرقی درهند وچین فعالیتهای وسیع تجارتی را به دست داشت و در همین زمان تریاك توسط تاجران از چین به امریکا برده شد .

بالاخره درسال ۱۸٤۲ شاهنشاه چین امر توقیف کاسبان وکالاهای شان را در کینشن صادر کرد که به تعقیب آن جنگ شدید میان کشتیها جنگی انگلیسی وچین در گرفت که این جنگ در تاریخ به نام جنگ تریاك مشهور است .

درهند درزمان سلطنت شاهان مغل عقیده براین بود که انسان درحالت نشه خوبتر میستیزد واین عقیده باعث شده بود که نشه برعلاوهء دربار دربین افراد سپاه نیز رواج یابد ، بعضاً تذکر داده اند که در هند مغل اعظم شنهشاه جلال الدین اکبر ، ظهیرالدین بابر وشهنشاه همایون از جملهء دوست داران تریاك بودند که بعد از فتح یك جنگ بزرگ به مدت هفته ها درحالت نشه به سر میبرند . در دوران حکومت هند بریتانوی در هند تقریباً ٪۲۰ کار وکسب عمومی را تجارت تریاك تشکیل میداد ودر آن زمان انگلیسها در جنگها برای مداوای افراد زخمی سپاه خویش از تریاك استفاده مینمودند .

آسیای صغیر در سده های مختلف وظیفهٔ اجـاره داری تریاك را به طرف خـاور و اروپـا داشت . در اروپـا یك کیمیادان سویسی به نام

وکمپهای مهاجرین بالخصوص در مکاتب ، مراکز صحی ، مساجد و مهمانخانه ها به نمایش بگذارند .

حالا اختیار با دهاقین رحمتکش افغانستان است که ایا آنها دست به چنان عملی میزنند که خلاف موازین دین مقدس اسلام بوده ، جامعه را به طرف هرج ومرج سوق میدهد ویا این که با کم خود ساخته راه قناعت را پیش میگیرند ونمیگذارند که با قطع کمکهای جهان مواجه شوند . از این که خیر وفلاح در قطع کشت کوکنار وچرس ... مخدرات است پس باید دهاقین محترم دست از کشت کوکنار وچرس بردارند ونه باید خلاف این حدیث شریف واقع شوند که پیغمبر بزرگ اسلام فرموده است :

« بهترین مردم کسانی اند که برای مردم سودمند تر باشند » .

وضع مقررات :

به خاطر جلوگیری از کشت گیاهان مؤلد مواد مخدر وگسترش آن ایجاب مینماید که در نهایت امر یك سلسله قوانین ومقررات جدی وضع گردد تا پروگرامهایی که بدین مناسبت از طریق ادارات ذیدخل روی دست است ، عملی واجرا گردند تا از این خطر مدهش مواد مخدر نجات یابیم . لازم است تا از دو ناحیه یك سلسله مقررات وقوانین را وضع کرد :

۱ - تسوید وانفاذ قوانین ومقررات وقایه یی .

۲ - وضع مقررات وممانعت جبری .

۱ - قوانین ومقررات وقایه یی از مواد مخدر ومسکرات از مراجع مختلف تسوید ومراحل خود را طی نموده ، نافذ میگردد که مراجع مذکور عبارتند از :

الف : مؤظفین تأمین امنیت عامه که مربوط به وزارت داخله بوده ،

وظیفه دارند از شیوع مواد مخدر در بین مردم جلوگیری نموده ، وظیفه خود را باکمال امانتداری انجام دهند به این ترتیب پولیس سرحدی ، مؤظفین گمرک ، مؤظفین میدانهای هوایی،محافظین راههای خشکه وبنادر همه وهمه مکلف اند از توریدات وصادرات مواد مخدر جلوگیری ونگذارند دشمنان انسانیت برای به دست آوردن منافع مادی حیات جامعه انسانی را ملعبهء خود قرار دهند .

ب : موظفین صحت عامه ودگر موسساتی که مسؤول خدمات اجتماعی اند آنها نیز به نوبهء خود مکلفیت دارند از استعمال خرید وفروش وتداوی غیرضروری با مواد مخدر جلوگیری نموده ، بدانند که حصه یی از مردم را اطباء از طریق تداوی غیرضروری به مواد مخدر معتاد گردانیده اند .

ج : مؤظفین قضایی مکلفیت دارند به تطبیق احکام قانون علیه کسانی که به تجارت وزرع ، تولید وتصدیر مواد مخدره پرداخته ، مبادرت ورزند تا از طریق تطبیق جزا بر مرتکبین ، جامعهٔ انسانی از لوث مواد مخدره پاك گردد .

د : وزارت زراعت وظیفه گیرد تا زرع مواد مخدره را تحت مراقبت شدید خود قرار داده ، از جانب دگر سعی ورزند با کمك مؤسسات زراعتی بین المللی نباتات مفید و زود رس دگری را به دسترس دهاقین کم زمین وآنانی که به کشت نباتات مخدر میپردازند قرار دهند تا از طریق زرع چنین نباتات مفید و زودرس بتوانند ضروریات زنده گی خود را فراهم گردانند وچرخ اقتصادی فامیل خویش را به دوران بیندازند .

هـ : وزارت پلان به نوبهء خود وظیفه داد ، کمکهای مادی ملل متحد وسازمانهای جهانی را برای دهاقین کم زمین جلب نموده ، تا از دهاقین دستگیری شده بتواند ، حکومت در این مورد وظیفه دارد تا از

حیف ومیل مساعدتهای بین المللی جداً جلوگیری نموده ، کمکهای مادی را به مستحقین برساند .

۲ - وضع مقررات وممانعت جبری :

ذهنیت هایی که در راه حصول منافع بیشتر مادی هیچ نوع ارزشهای انسانی ، مذهبی واخلاقی را مدنظر نمیگیرند وصرفاً تشویق مادی طبعاً نمیتواند منافع مساوی یا بیشتر نسبت به عایدات ناشی از تولید وزرع مواد مخدره عاید شان نماید وهمچنان تبلیغ مذهبی واخلاقی نیز در مورد شان کارگر واقع نمیشود ونمیتواند آنها را مجبور به ترك فساد نمایند . این جاست که در چنین موارد استعمال جبر لازم میگردد وصرف حاکمیت موثر قانون میتواند جامعه را از شر چنین عناصر نجات دهد . نبودن حکومت مرکزی در افغانستان وانارشی حاکم برجامعهء ما زمینه را برای رشد چنین عناصر مهیا نموده است ، چون مسأله تولید ومصر ف مواد مخدر صرفاً یك مسألهء محلی یا منطقه یی نبوده ، بلکه یکی از بزرگترین پرابلمهای جهانی به شمار میرود ، لذا جامعهء بشری وظیفه دارد تا در تأمین امنیت واستقرار یك حکومت مرکزی افغانستان را یاری دهند . ولی در مرحلهء نخست ، تا تأمین امنیت وحاکمیت قانون این هدف را میتوان با تشویق واستمداد از قدرتهای محلی (شوراهای منطقه یی ، قوماندانان واعیان وریش سفیدان قومی) میتوان به دست آورد .

نقش قدرتهای عنعنه یی ، جرگه ها وشخصیتهای ذی نفوذ محلی در حل مسایل منطقه یی همیشه مؤثریت قاطع دارد . بنابر نبودن حکومت مرکزی در افغانستان این وظیفهء سازمانهای بشری جهانی وبالخصوص ملل متحد است تا در این زمینه نقش فعال را بازی نماید و

با ارتباط منظم با قدرتهای محلی وتطبیق پروگرامهای همه جانبه جهت تهیه امکانات اقتصادی، انکشاف ورشد سطح مادی وفرهنگی مردم در این زمینه گام مؤثر بردارد .

همچنان جهت جلوگیری جدی از کشت واستعمال مواد مخدره از طرق وشیوه های ذیل نیز میتوان استفاده کرد :

۱ - تشکیل ادارهٔ قوی ومستقل جهت کنترول همه جانبه مواد مخدره در چوکات حکومت مرکزی .

۲ - تدوین قوانین مربوط به کشت ، زرع ، تولید وتصدیر گیاهان مؤلد مواد مخدره ومشتقات آن .

۳ - تعمیم مدارس ومؤسسات تعلیمی وفرهنگی وشامل ساختن باخبری از اضرار مواد مخدر در نصاب تعلیمی .

٤ - تخصیص ساعات درسی در مدارس در مورد اضرار مواد مخدره به سویه های مختلف .

۵ - مراقبت جدی از کشت وتولید گیاهان مؤلد مواد مخدر .

٦ - تدویر مراکز صحی وروانی براي علاج معتادان وجلب کمکهای سازمان صحی جهان دراین رابطه .

۷ - تشهیر ، شناسایی وتعقیب کسانی که به خرید وفروش مواد مخدره میپردازند .

۸ - ضبط دارایی کشت کننده گان گیاهان مخدره واموال قاچاقبران مواد مخدر .

۹ - حبس عمری ویا مجازات شدیدتر از آن به تجارت پیشه گان مواد مخدره .

۱۰ - تأمین امنیت که در رأس همه امور قرار میگیرد .

۱۱ - بهبود بخشیدن به وضع زراعت ومالداری در مناطقی که

کشت مواد مخدر معمول است .

۱۲ - ایجاد تشبثات صنعتی وغیره جهت جلب قوهء کار در آنها در مناطقی که کشت کوکنار رواج دارد .

ازدیاد در تولید تریاك :

تولید عنعنه یی،ممتد واستعمال تریاك در افغانستان ، اثرات جنگ وعایدات گزافی که از تولید آن به دست میآید ، همه عواملی اند که در افزایش تولید این نبات در این اواخر دخیل اند . از سال ۱۹۷۹ به این طرف کشت تریاك در مناطقی که در گذشته به صورت عنعنه یی کشت میگردید افزایش یافت و هم در ولایات مجاور به آنها گسترش یافت . فقدان حکومت مؤثر مرکزی ، نبودن پروگرامهای ملی وولایتی ضد کشت مواد مخدره زمینه آن را فراهم ساخت تا ساحهء کشت این نباتات افزایش یافته ، از حمل ونقل واستعمال آن در میان مردم جلوگیری نشود . درعین زمان مشکلات اقتصادی که در نتیجه جنگ خانمانسوز دهاقین به آن دچار اند ، ایشان را به کشت تریاك تشویق کرد برخی از علل گسترش ساحهء کشت تریاك در افغانستان :

- فقدان منبع عایداتی متناوب .
- فقر ومحرومیت ناشی از جنگ .
- برهم خوردن راههای مواصلاتی وبازارها برای نباتات متناوب .
- نبودن حکومت مؤثر مرکزی وپروگرامهای مؤثر علیه مواد مخدره .
- مهاجرین فقیری که با دست خالی به وطن برگشت میکنند عاید بلند تریاك آنها را وسوسه میکند .

در تحت این شرایط واحوال ، کشت نباتات مخدره یك کار فوق العاده سودمند جلوه کرده ، زیرا در نظر اول مفاد آنها نسبت به نباتات

متناوب غذایی وسایر محصولات بیشتر جلوه میکند . ارزش بلند تریاك ، سهولت در ذخیره اهمیت این نبات را نزد دهاقین بیشتر ساخته درعین حال اسانی در انتقال ومخفی ساختن ، حمل ونقل این ماده را خیلی ساده میسازد . بنابر این دلایل ومتوازن باانکشافات اخیر مارکیتهای مواد مخدره وتریاك یکی از اقلام در کشت صادراتی افغانستان را تشکیل میدهد .

باوجودی که عایدات سرشاری از تریاك به دست میآید ، ولی منفعت خیلی نا چیزی نصیب اقتصاد افغانستان میگردد . مقدار زیاد اسعار خارجی که حاصل میشود در برون از کشور باقی مانده ، به درد اعمار مجدد این کشور نمیخورند .

قبل از جنگ تعداد مجموعی تولید سالانه تریاك در افغانستان ۲۰۰ تن بوده ، ساحهء کشت آن در حدود ۶۰۰۰ هکتار تخمین میشود . حاصل فی هکتار ۳۵ کیلوگرام سنجش شده بود ارقام دقیق در مورد حاصلات وکشت فعلی در دسترش نیست اما ارقامی که تایید نشده اند مقدار مجموعی تولید تریاك را در افغانستان بین ۶۰۰ - ۳۰۰۰ تن درسال تخمین مینماید . به این ترتیب افغانستان یکی از کشورهای عمده تریاك درجهان به شمار میرود .

کشت تریاك :

کشت کوکنار از سالهای قبل در کشور ما افغانستان رواج دارد ، زارعین آن را یگانه منبع عایداتی مزرعه خویش میدانند . کوکنار در مناطقی که هوای گرم داشته باشد توافق خوب دارد که عموماً در ماههای حوت ویا اوایل حمل کشت میگردد . کشت تریاك پُر تکلیف و پُر مصرف میباشد که به مزدوران زیاد غرض نشتر زدن ، خیشاوه وطاقه

کاری ، رمبه وخرید سامان وآلات ضروری ضرورت دارد . کوکنار با خشکی مقاومت داشته به آب کمتر ضرورت دارد .

کوکنار در یك فصل در یك جریب زمین تقریباً یك سیر تریاك حاصل میدهد ونظر به منطقه ومحل قیمت آن فرق مینماید . به طور تخمین قیمت یك سیر آن (۷۰۰۰۰ - ۸۰۰۰۰) افغانی میباشد البته بدون مصارفی که در جریان کشت وکار آن صورت گرفته است .

در گذشته یك نوع تخم کوکنار که به نام تخم وطنی یاد میگردید کشت میشد وهشت مرتبه توانایی پچك زدن وافیون دهی را دارا بود مگر از لحاظ حاصل ضعیف بود، بعداً دو نوع دگر تخم کوکنار به نامهای گرمه (سفید گل) و (برگ گل) رواج یافت . نوع سفید گل آن ٤ مراتبه توانایی پچك زدن را دارا بود واز لحاظ حاصل دهی (افیون) خوب بود . نوع برگ گل آن دو مراتبه از نوع سفید گل خوبتر بود ، ولی در این اواخر نوع دگر تخم کوکنار که به نام (سرده) یاد میشود بین دهاقین رواج پیدا نموده است که حاصل ونتیجه خوبتری برای دهاقین میدهد .

کشت کوکنار در برخی نقاط صرفاً به خاطر شیرهء آن نیست ، بلکه به خاطر گل زیبا ونیز به خاطر دانه هایش است که از آن روغن مغزی میگیرند ونیز از دانه های آن در تهیه کیك وشیرینی استفاده مینمایند .

تریاك شیرهء میوهء گیاه خشخاش (کوکنار) است وبعد از آن که غوزهء آن که هنوز سبز رنگ است به طریقه مخصوص نشتر زده میشود که از آن شیرهء سفید رنگ برون میگردد ولی در مجاورت هوا تغییر رنگ داده ، ابتدا زرد وبعد قهویی میشود که بعد از جدا نمودن این شیره از غوزه خشخاش ومالش دادن آن توسط دست به صورت تریاك معمولی درمیآید . تریاك حاوی الکالوسیدهای بسیار است که

آثار وخواص آنها باهم متفاوت میباشد .

کشت تریاك به استعمال کود سیاه وکود یوریا ضرورت دارد که در دو مراتبه استعمال کود صورت میگیرد،یك مراتبه آن در وقت بعد از آبیاری اول ومراتبه دوم آن پیش از گل کردن صورت میگیرد .

کوکنار از جملهء نباتات بهاری بوده ، در ماههای جوزا وسرطان حاصل میدهند .

کشت محصولات متبادل :

به نظر داکتر عبدالوکیل ، وزیر اسبق زراعت ، با کشت محصولات متبادل ، جلوگیری از کشت تریاك کار مشکل است . زیرا خریدار تریاك حاضر است سه تا چند چند به تولید کننده بپردازد حال آن که خریدار میوه وسایر محصولات زراعتی از قیمت بازار بلند نمیپردازد .

همین حالاً هم عاید کوکنار با عاید میوه مساوی یا از میوه بیشتر باشد لیکن وقتی خریدار تریاك درك کند که مقدار تریاك کم شده ، مردم کوکنار کشت نمیکنند ، فوری نرخ تریاك را بلند میبرد ، زیرا میداند که مقدار آن در بازار کم خواهد بود .

مثلاً در حال حاضر عایدات سیب به طور اوسط از یك جریب ۳۰۰۰۰ کلدار واز زردالو تازه ۲۰۰۰۰ کلدار ، از کشمش ۴۰۰۰۰ کلدار ، عایدات انگور به طور اوسط از هر جریب ۱۵۰۰۰ کلدار میباشد . همچنان عایدات از مدرك بادام در هر جریب به طور اوسط ۵۰۰۰۰ کلدار واز کوکنار در حدود ۱۰۰۰ کلدار میباشد عایدات از هر جریب قوریه یی که نهال پیوندی دارد در حدود ۱۵۰۰۰۰ کلدار میباشد .

افغانستان یك کشور زراعتی بوده ، که تقریباً ۸۳ - ۸۵ فیصد

نفوس کشور به شغل زراعت ومالداری مشغول میباشند . افغانستان یك مملکت کوهستانی بوده ، دارای کوههای مرتفع پر برف وجنگلی میباشد وهمچنان چراگاههای خوبی برای مواشی دارد وهم دارای دریاهای زیادی است.به اساس یك سروی ساحه زمین قابل زراعت در افغانستان ۴۴۴۲۴۰۰ هکتار تخمین گردیده که از جمله ۲۲۲۹۲۰۰ هکتار آن اراضی آبی و ۲۱۱۳۱۰۰ هکتار آن اراضی للمی تخمین شده است . نظر به تحقیقاتی که صورت گرفته افغانستان را یکی از مراکز عمده واولی زراعتی گفته اند که تعداد زیادی نباتات در آن یافت میشود .

افغانستان ساحه مجموعی اش به ۴۰۷۷۷ کیلو متر مربع میرسد طویل ترین ساحه مملکت از نقطه نظر طول از شرق به غرب ۱۱۲۳۹ کیلو متر مربع وعریض ترین آن از شمال به جنوب ۸۴۵ کیلو متر مربع تخمین شده است .

در افغانستان انواع مختلف نباتات زراعتی از قبیل گندم ، جو ، جواری ، برنج ، بولاف ، ارزن ، باجره ، زغر ، کنجد ، گل آفتاب پرست ، پنبه ، رشقه . شبدر ، لوبیا ، مشنگ ، عدس ، ماش وغیره وانواع مختلف سبزیجات از قبیل ، زردك ، کرم ، کاهو ، بانجان رومی پالك ، بانجان سیاه ، بامیه ، کچالو ، پیاز ، نعنا ، گندنه ، بادرنگ ، مرچ وغیره وانواع میوه جات از قبیل : سیب ، ناك ، زردالو ، آلوبالو ، شفتالو ، بادام ، گیلاس ، انگور ، انار وغیره ودگر نباتات زمینی مثل خربوزه ، تربوز ، نیشکر ، لبلبو وغیره یافت میشود که هر کدام آن در افغانستان در مناطق مختلف چون اقلیم متفاوت دارد یافت میشود ومردم نظر به توافق نبات با منطقه به کشت وکار آن مصروف اند که از این طریق امرار معیشت خویش را مینمایند وحاصلات خوبی را نیز به دست میآورند که حتی به خارج از کشور نیز صادر میگردد . چون بحث

ما در رابطه با مواد مخدر است و در این مبحث خواستیم تا راجع به نباتات مروجه افغانستان نیز معلومات ارائه بداریم واین که چرا جای نباتات متذکره را ترياك گرفت . قبلاً مفصلاً متذکر گردیدیم حال کوشش مینمایم تا راههای مناسبتری را دریابیم تا قناعت دهاقین در زمینه فراهم آمده ، به عوض ترياك نباتات متبادل کشت نمایند .

ترياك (کوکنار) که مؤلد اکثر انواع مواد مخدره است واین که چه تأثیرات منفی بالای صحت انسان (فرد واجتماع) از لحاظ جسمی وروانی دارد وچگونه فساد ودهشت را به بار میآورد واز لحاظ دین مقدس اسلام کاملاً حرام است وحتی که برعلاوه کشت واستفاده، آن مفاد وتجارت آن نیز حرام میباشد قبلاً به صورت مفصل توضیح گردید چون مردم ما مردم متدین ومسلمان میباشند پس برآنها لازم است که با مفاد کم قناعت نموده ، از طریق حلال پول به دست آورند وامرار معیشت نمایند وبه کشت وزرع نباتات مفید پرداخته ، خود واجتماع خود را از گیر این فاجعه، خانمانسوز نجات داده ، يك زنده گی آبرومندانه را در پیش گیرند .

کشت وزرع گیاهان مؤلد مواد مخدر در افغانستان اکثراً در ولایات سرحدی چون : کندهار ، هلمند ، ننگرهار ، کنر وبدخشان میباشد . در برخی از ولایات دگر نیز به مقدار کمی بذر میگردد . نظر به توافق محیطی بعضی نباتات که دراین مناطق مروج است ، نتیجه وحاصل خوب میدهند میتوانیم آنها را به قسم نبات متبادل با ترياك پیشنهاد نماییم ، اگر چه هیچ نوع نباتی نمیتواند جای مفاد ترياك را پُر نماید ولی با آن هم تلاش صورت میگیرد تا قناعت نسبی دهاقین فراهم گردد . کشت ترياك نسبت به تمام نباتات دگر پُر تکلیف و پُر مصرف میباشد وبه کارگر زیاد ضرورت دارد .

« پاراسیلسبوس » ۱۴۹۳ - ۱۵۹۱ میلادی دوایی را از عصاره تریاك والکول ترکیب نمود که اسمش Leudanum بود ویك دوای قوی ضد درد وضد دلتنگی شناخته میشد .

در قرن ۱۷ میلادی استفاده از تریاك به مقاصد طبی رواج بیشتر پیدا کرد بعد از کشف مورفین والکوئید کودین در ۱۸۱۵ و ۱۸۳۲ مورفین را برای افراد زخمی به خاطر ضد درد استعمال مینمود که بعداً سبب به وجود آمدن اعتیاد گردید . درسال ۱۸۶۰ برای زنها درهنگام ولادت از مورفین وتریاك استفاده مینمودند که در اثر استعمال آن اعتیاد به وجود آمد . در قرن ۱۹ میلادی در ایالات متحده امریکا تقریباً یك میلیون نفر معتاد بود . درسال ۱۹۰۶ قدمهء نخست دواهایی با تأثیرات ودواهای جدید « اوپیت ها » به وجود آمدند دراین زمان تازه پودر هیروئین از مورفین استحصال شده بود . تولید هیروئین بعد از سال ۱۹۲۰ رواج پیدا نمود ، که استفاده از این ماده ومعتادین ومشتریان آن درجهان روز به روز ، روبه تزیید رفت .

همچنان نظر به تحقیقاتی که درزمینه صورت گرفته نظریات وشواهد زیاد موجود است که لازم به تذکر است . برپایه شواهد دست داشته مصریان از زمانهای قدیم کوکنار (و تریاك) را به کار برده اند ونام Thebaica مشتق از شهر طبس Thebes مصر است که در جمله ایران ، افغانستان ، چین ، هند ، ترکیه وکشورهای اروپای جنوبی صورت میگرفت اما اصل آن از مصر است . مجارستان نخستین کشور اروپایی است که با خشخاش آشنا شد وگیاه شناسان کشور نامبرده هزار ودوصد سال قبل از میلاد آن را میشناخته وشیره اش را به کار برده اند - هندیان نیز درشمار نخستین آشنایان به گیاه مخدر « کوکنار » اند . یونان زمان سقراط به آثار طبی تریاك پی برده وبرای تسکین وآرامش

در ولایاتی که کشت تریاك رواج گردیده ، ما نظر به توافق بعضی نباتات که در آن ولایت دارد و زرع میگردد یك تعداد آن را در هر ولایت به طور جداگانه به شکل نبات متبادل معرفی وبه طور مختصر وعام فهم دربارهء آن معلومات ارائه میداریم :

ولایت هلمند :

هلمند از جملهء مناطق گرمسیر کشور بوده ، اقلیم ، خاك وآب وهوای خوبی برای کشت نباتات وزراعت دارد . این ولایت باداشتن سیستم آبیاری مدرن از جمله ولایات مهم زراعتی محسوب میشود . کشت گندم ، جواری ، جو وفالیز خربوزه ، تربوز ، بادرنگ زیاد مروج بوده ، همچنان باغهای انگور ، انار ، زردالو ، سیب ودگر درختان مثمر وجود دارد . در هلمند در فصل بهار زیاد تر پنبه کشت میگردد . در شرایط کنونی که کشت تریاك جای اکثر نباتات را گرفته تقریباً ٤٠٪ تریاك در زمینهای زراعتی هلمند کشت میگردد . نظر به کوشش وتلاشهای سازمان ملل متحد M. C. I., F. A. O., UNDCP ودگر مؤسسات از کشت وتولید تریاك جلوگیری به عمل آمده است . تخمهای اصلاح شده وکود کیمیاوی برای مردم توزیع گردیده است ، اما نسبت به همه کشت زیره نتیجه وحاصل خوبتر داده است . باید گفت که نباتات متبادل را صرف از لحاظ حاصل دهی وعایدات در این جا ذکر مینماییم .

زیره نبات متبادل با تریاك :

زیره از جملهٔ نباتات چندین ساله بوده ، لیکن یك ورایتی آن یك ساله نیز میباشد . زیره در مناطقی که یك اندازه خشك وکم رطوبت باشد حاصل خوب میدهد وهمچنان به آب کم ضرورت دارد . کشت زیره

بسیار کم تکلیف وکم مصرف میباشد ، تنها در برابر حملهء حشرات به دواپاشی ضرورت دارد . زیره بعد از ۸ - ۱۰ روز به آبیاری ضرورت دارد .

کشت زیره در فصل خزان ویا اوایل زمستان از ماه میزان الی اخیر عقرب صورت میگیرد . یك جریب کشت زیره تقریباً ۳۰ - ٤۰ سیر حاصل میدهد ، که یك سیر آن به مبلغ ٤۰۰۰ افغانی به فروش میرسد . پس عاید مجموعی آن را اگر بسنجیم ممکن با عاید تریاك مساوی وحتی زیادتر گردد .

در این اواخر کشت زیره در ولایت هلمند آهسته آهسته به حیث نبات متبادل با تریاك صورت گرفته است وامید است در آینده منحیث یك نبات عایداتی ومتبادل کوکنار تبارز نماید .

پنبه :

پنبه از جملهء نباتات صنعتی به شمار میرود ودارای اهمیت زیاد میباشد وبه مقاصد گوناگون استفاده میگردد وبازار تجارتی خوبی دارد پنبه از جمله نباتات مناطق گرمسیر میباشد ویك اندازه به مراقبت جدی ضرورت دارد . پنبه را از لحاظ صنعتی بودنش به نام طلای سفید یاد مینمایند . خوشبختانه پنبه در افغانستان زیاد رواج دارد و در هلمند ، جلال آباد ، کندز وسایر ولایات نیز مردم به کشت آن زیاد مصروف استند وحاصل وعاید بیشتر میبردارند . مقدار تخم برای کشت پنبه در فی جریب ١٤ کیلوگرام میباشد . پنبه به ۲۵ کیلوگرام یوریا (کود سفید) و ١٤ کیلوگرام دی ای پی (کود سیاه) ضرورت دارد . کشت پنبه در اواخر ماه حوت صورت میگیرد وبعد از ۳ - ٤ ماه به حاصل برداری آماده میگردد . در وقت جمع آوری حاصل به کارگر زیاد ضرورت دارد . برعلاوهء غوزهء پنبه که الیاف از آن ساخته میشود از

دانه پنبه به مقصد روغن کشی ، صابون سازی وهم از تفاله آن در ساختن خوراکهء حیوانات نیز استفاده صورت میگیرد .

پنبه نیز در مناطقی که رطوبت کمتر داشته باشد ویك اندازه خشك باشد حاصل خوب میدهد . کشت پنبه اگر به شکل جویه ها وبه سیستم قطار صورت گیرد نتیجه وحاصل بهتر میدهد . پنبه زمانی که چند برگه شد به طاقه کاری واز بین بردن گیاهان هرزه ضرورت دارد .

پنبه از لحاظ کمیت وکیفیت در مناطق مختلف باهم متفاوت میباشد . دهاقین میتوانند به عوض کشت کوکنار از کشت پنبه و زیره به شکل نبات متناوب ویا از کشت پنبه ویا زیره با دگر نباتات به شکل متناوب استفاده نمایند تا مقدار حاصل وعاید سالانه خود را بلند ببرند واز کشت ترياك جلوگیری به عمل آید .

زیرا اگر دهاقین در کشت وکار خود تناوب زراعتی را در نظر گرفته به موقع زمین خود را آبیاری نمایند از کود به موقع آن استفاده نمایند ، زمین را خوب قلبه وخیشاوه نمایند به یقین که از کشت خود نتیجه بهتر به دست میآورند وحتی ممکن است عایدی که از کشت ترياك به دست میآورند وعایدی که از کشت نباتات متبادل به دست میآورند کمتر باشد .

قبل از جنگ افغانستان از جمله کشورهای مهم تولید کننده پنبه به شمار رفته ، محصولات آن علاوه بر پوره کردن احتیاجات فابریکه های نساجی کشور، به کشورهای خارجی نیز صادر میگردید . درسال ۱۹۷۸ جمعاً ۱۲۸ هزار هکتار زمین در سراسر کشور پنبه زرع شده بود که از آن ۱۳۶ هزار تن پنبه حاصل شده بود .

این نبات نه تنها منبع مهم عایداتی در کشور محسوب میشود ، بلکه در بخشهای زراعت وصنایع مربوط به آن هزاران نفر امکانات

کاریابی را نیز میبابند .

اگر تناوب زراعتی را در نظر بگیریم تقریباً پنبه وقتی بذر میشود که کوکنار نزدیك به حاصل دهی میباشد اما با آن هم میشود در فاصلهء زمانی قبل از کشت پنبه از نباتات با فصل نموی کوتاه استفاده کرد .

ولایت کندهار :

ولایت کندهار که همجوار با ولایت هلمند قرار دارد از جملهء ولایات گرمسیر کشور میباشد که آب وهوای مناسب برای کشت وزراعت دارد وزیادتر مردم آن به این پیشه اشتغال دارند . پیدوار این منطقه عموماً گندم ، جواری ، جو ، خربوزه ، تربوز ، بادرنگ وانواع سبزیجات ، درحتان مثمر زردالو ، گیلاس ، انار ، انگور ، سیب وغیره تشکیل میدهد وقسمت عمده آن را باغها تشکیل داده است .

کندهار نیز از جملهء مؤلد گیاهان مواد مخدره میباشد که تقریباً ۲۰ - ۲۵ فیصد زارعین به کشت آن مصروف اند عموماً در ولسوالیهای خاك ریز ، پنجوایی ، نیش ، ارغنداب ودگر مناطق کشت وتولید تریاك صورت میگیرد .

در ولایت کندهار در این چند سال اخیر کشت زیره به حیث نبات متبادل با تریاك خوبتر رواج پیدا نموده ، نتیجه قناعت بخشی به دست داده است ودهاقین میتوانند از این نبات استفاده بهتر ببرند .

همچنان احداث باغها به خصوص باغهای انار وانگور میتواند به عوض کوکنار مورد استفاده قرار گیرد زیرا میتوان درچنین باغها همزمان رشقه وشبدر را نیز کشت کرد واز آن حاصل گرفت .

مؤسسات خارجی به خصوص مؤسساتی که به خاطر جلوگیری از کشت تریاك فعالیت دارند میخواهند کشت زعفران را به حیث نبات

متبادل بین مردم رایج بسازند اگر چی این کار قبلاً در زمان حکومت مرحوم سردار محمد داؤدخان نیز شده بود ، ولی نظر به عدم مساعدت شرایط عملی نگردید .

ولایت ننگرهار :

ولایت ننگرهار نیز از جمله مناطق گرمسیر کشور بوده دارای اقلیم نسبتاً خشک میباشد و در هرفصل قدرت حاصل دهی نباتات را دارا است ، به همین سبب ننگرهار را همیشه بهار میگویند وجای خوبی برای کشت وزراعت میباشد . از تولیدات این ولایت گندم ، جواری ، برنج ، بادرنگ ، کچالو ، پیاز ، بانجان رومی ، بانجان سیاه ، تربوز ، سبب ، زردالو ، لوکات وغیره میباشد. مردم این منطقه اکثراً زراعت پیشه میباشند . اما بدبختانه که کشت تریاک به پیمانه زیاد در این منطقه صورت میگیرد ، ولی نظر به فعالیت مؤسسات بین المللی ، شورای ننگرهار وبه همکاری دهاقین کشت تریاک ٪۷۰ از بین رفته ، در ولسوالیهای بتی کوت ، رودات ، کامه ، شینوار ، سرخرود تقریباً ۵۰۰۰ هکتار زمین تحت کشت کوکنار از بین رفته به عوض آن تخمهای اصلاح شده وکود کیمیاوی به دهاقین توزیع گردیده است .

در این ولایت میتوان برای دهاقین کشت گندم ، پیاز ، بانجان رومی وسایر سبزیجات بهاری را به شکل نبات متبادل با تریاک معرفی کرد . قرار برخی از گزارشهای درسال ۱۹۹۵ برخی از دهاقین در این ولایت در اثر کشت بامیه بیشتر از دو میلیون افغانی از فی جریب به دست آورده اند .

گندم نبات متبادل با تریاک :

در کشور ما گندم به پیمانهء زیاد کشت میشود وغذای عمده در

اکثر مناطق دنیا وافغانستان میباشد . گندم در تماماً مناطقی که دارای اقلیم معتدل باشد وهم در اکثر مناطق نیمه حاره بذر میگردد . گندم از نگاه ساحهء بذر در افغانستان درجه یك میباشد . در افغانستان اکثراً گندم بهاری وزمستانی بذر میگردد وهم گندم للمی نیز مورد بذر قرار میگیرد . گندم بهاری در آواخر ماههای دلو ویا حوت بذر میگردد وگندم زمستانی در ماه سنبله الی ۱۵ عقرب کشت میگردد وگندمهای للمی از ماه قوس الی اخیر حوت بذر میگردد . گندم زمستانی در زمینهای مرطوب نظر به زمینهای خشك خوبتر توافق دارد . گندم در ننگرهار نیز ساحه زیاد داشته ، مردم از حاصلات آن امرار معیشت مینمایند . براي کشت گندم لازم است تا زمین خوب عمیق قلبه شود وبعداً وتر گردد تا بهتر زمین برای بذر تخم آماده گردد . برای انتخاب لازم است تا از تخمهای اصلاح شده استفاده نمود . مقدار تخم ریز در یك جریب زمین از نوع گندم بهاری باید تا ٢٤ کیلوگرام ومقدار کود آن باید ۲۸ کیلوگرام یوریا و (D. A. P) ۲۸ کیلوگرام کود سیاه میباشد و از گندم زمستانی ٢٤ کیلوگرام تخم گندم و ۳۵ کیلوگرام یوریا و (D. A. P) ۲۱ کیلوگرام کود سیاه باشد . مقدار کود وابیاری در مناطق مختلف فرق میکند اولین آبیاری گندم بذر شده تقریباً ۲۰ ویا ۲۱ روز بعد صورت میگیرد وبه تعقیب هر ۱۰ - ۱۳ روز بعد آبیاری آن صورت میگیرد . قبل از کشت گندم باید تمام گیاه هرزه از بین برود ویا در جریان نموی گندم به خاطر از بین بردن گیاهان هرزه باید ادویه های ضد گیاه هرزه استفاده میشود . حاصل فی جریب گندم نظر به هرمنطقه فرق مینماید وطور تخمین حاصل فی جریب زمین ۱۲۰ - ۱۵۰ سیر میباشد . در ننگرهار قیمت یك سیر گندم در ماه سنبله ۱۳۷٤ بین ۵۵۰۰ - ٦۰۰۰ افغانی بوده است . اگر ما بخواهیم گندم

را منحیث نبات متبادل با کوکنار عوض نمایم درصورتی که از گندم کشت شده مراقبت درست نمایم میتوان نتیجه خوبی حاصل وعاید خوب به دست آورد که قناعت یك دهقان فراهم گردد .

به اساس راپور یك کارمند زراعت در ولسوالی سرخرود ننگرهار که در جریده مخدرات به نشر سپرده شده ، چنین ادعا میشود که در قریه فتح آباد ولسوالی سرخرود ولایت ننگرهار دو جریب زمین را ۵۰ کیلوگرام گندم اصلاح شدهٔ نوع انقلاب ۹۱ را کشت کردم و ۵۰ کیلوگرام کود سیاه را که از یکی از مؤسسات خیریه درمقابل ۱۶۰۰۰ افغانی دریافت کرده بودم استعمال نمودم بعد از ۲۱ روز آن را آبیاری و ۵۰ کیلوگرام کود یوریا نیز در آن استعمال وآبیاری نمودم . بعد از خیشاوه وپیش از گل کردن آن را بار دوم آبیاری و ۵۰ کیلوگرام یوریا بار دگر استعمال نمودم تمام مصارف خیشاوه ، کود وتریشر ۶۲۵۰۰ افغانی شد از این دو جریب زمین به مقدار ۳۶۰ سیر گندم به دست آوردم قیمت فی سیر گندم فعلاً ۳۵۰ افغانی میباشد . فلهذا قیمت مجموعی گندم حاصله ۱۲۶۰۰۰ افغانی میشود . پول مصرف شده مبلغ ۶۲۵۰۰ افغانی که از عاید مذکور وضع گردد مبلغ ۱۱۹۷۵۰۰ افغانی عاید خالص دو جریب زمین میباشد . در پهلوی مزرعهء من یکی از دهاقین دو جریب زمین را کوکنار کشت نموده بود وی نیز یك خریطه کود سیاه به قیمت ۱۶۰۰۰ افغانی و دو خریطه کود یوریا به قیمت ۳۲۰۰۰ افغانی استعمال نموده بود . دو مراتبه آن را توسط مزدوران خیشاوه وطاقه کاری کرد بعداً به قیمت ۲۸۰۰۰ افغانی سامان ولوازم ، پچك (نشتر زدن) ورمبه خریداری کرده ، شش نفر مزدور برای جمع آوری (افیون) وپچك به قیمت مجموعی ۶۲۵۰۰ افغانی استخدام کرد . مجموع مصارفات دهقان از ابتداء الـی به دست آوردن

(افیون) جمعاً مبلغ ۷۰۱۰۰۰ افغانی شده که در مقابل این مبلغ مصرفی مقدار دو سیر تریاك به دست آورد . قیمت فی سیر تریاك هم اکنون ۷۵۰۰۰۰ افغانی بوده ، که قیمت مجموعی آن . ۱۵۰۰۰۰۰ افغانی میشود . اگر مبلغ مصرف شده ۷۰۱۰۰۰ از آن کم گردد عاید خالص وی ۷۹۹۰۰۰ افغانی میشود . به اختصار میتوان گفت که مفاد خالص از درك کشت گندم دو جریب مبلغ ۱۱۹۷۵ افغانی شد واز تریاك ۷۹۹۰۰۰ شد .

پس به این صورت به اساس راپور کارمند زراعت گفته میتوانیم که اگر زارعین محترم از تخمهای اصلاح شده و کود استفاده نموده ، مشوره های فنی ومسلکی کارمندان را درنظر بگیرند واز کشت تریاك جلوگیری نمایند ، نتیجه خوب خواهد داد .

پیاز نبات متبادل با کوکنار :

پیاز از جملهء سبزیجات بهاری بوده ، دارای اهمیت غذایی زیاد میباشد در افغانستان زیادتر مورد کشت قرار میگیرد . پیاز اکثراً غوزه یی میباشد ودر مقابل سردی مقاومت دارد منبع اصلی پیاز را افغانستان دانسته اند . در ننگرهار نیز زیاد کشت میگردد . پیاز درمقابل روزهای کوتاه حساسیت دارد و در روزهای دراز بین حرارت 21-28 C تشکیل غوزه مینماید .

کشت وتکثیر پیاز به سه طریقه صورت میگیرد : که یك قسم تخم درساحه قسم دوم تخم اول در قوریه وبعداً نهالی به ساحهء اصلی منتقل میگردد وطریقه سوم آن توسط خود غوزه میباشد . از این طریق برای به دست آوردن تخم ونوش پیاز استفاده میشود . اگر در قوریه بذر میگردد باید ۸ - ۱۰ هفته قبل از کشت ساحه در قوریه بذر شده ،

بعد از ۸ - ۱۰ هفته نهالی آن از قوریه انتقال میابد تخم باید بسیار غلو وزیاد پاش داده شود . در صورت کشت خود غوزه باید متوسط باشند یعنی نه بسیار خُرد ونه بسیار بزرگ باشد .

در افغانستان پیاز اکثراً به صورت تخم یا نهالی کردن کشت میگردد . مقدار تخم ریز در یك جریب ۱٤۰۰ گرام میباشد وبه طور مناسب آن ۲۵ کیلوگرام کود یوریا و ٤۰ کیلوگرام کود سیاه D. A. P ضرورت دارد . و در صورت نیاز به پُتاشیم ۳۰ کیلوگرام پُتاشیم سلفیت ضرورت است . کشت پیاز در کردهای هموار صورت میگیرد.

پیاز غوزه یی در مناطق گرم وقتی جمع آوری میشود که ۱۵ - ۲۵ فیصد برگ خمیده باشد . بعد از جمع آوری ۳ - ۱۰ روز پیاز را در جویه های کرد گذاشته وبعداً انتقال میدهند ، البته دراین مدت ۱۰ روز از نور آفتاب وباران جلوگیری به عمل آید . در کشت وبذر پیاز اگر تناوب زراعتی . قلبه ، خیشاوه ، جویه کشی ، کنترول گیاه هرزه ، استعمال کود ، ابیاری به موقع ودگر مسایل آن به صورت درست مدنظر گرفته شود از ۵ ۷ خروار فی جریب حاصل میدهد . قیمت فی سیر آن نظر به وقت ومنطقه فرق مینماید . اگر دهاقین نخواهند میتوانند به شکل نبات متبادل ا. ان استفاده نمایند . پیاز از جمله محصولاتی است که به پیمانه ... به خارج از کشور نیز صادر میگردد ومنبع خوب عایداتی به شما میرود . به اساس یك راپور شفاهی امسال در ننگرهار ولغمان یك جریب پیاز تا ۸ خروار حاصل داده است .

بانجان رومی نبات متبادل :

بانجان رومی از جمله سبزیجات چندین ساله میباشد ، ولی در اکثر حصص دنیا به حیث یك سبزي یکساله استفاده میگردد . بانجان رومی

در افغانستان از نگاه حاصل یکساله واز نگاه تولید است که چندین ساله میباشد .

بانجان رومی از جمله سبزیجات باارزش وپراهمیت میباشد که درمناطق گرم خوب نمو وتوافق مینماید ودرمقابل هوای سرد حساسیت دارد . بانجان رومی درخاکهای مختلف نمود مینماید . در زمینهایی که بانجان رومی کشت میگردد اول باید قلبه ونرم گردد وبعداً جویه وپشته ترتیب گردد ، خاك باید از هرنوع گیاهان هرزه پاك گردد وزمین باید زود ، زود خیشاوه گردد . چون بانجان رومی دارای سیستم وسیع ریشه هاست میتواند در جاهای خشك از آن حاصل برداری نمود . کشت بانجان رومی عموماً به صورت تخم در قوریه پاش داده میشود وبعداً نهالی آنها به زمین اصلی انتقال مییابد . مقدار تخم ریز در فی جریب ۵۰ کیلوگرام ومقدار استعمال کود یوریا در فی جریب ٤۰ کیلوگرام وکود سیاه نیز ٤۰ کیلوگرام میباشد در صورت لزوم ۵۰ کیلوگرام پتاشیم سلفیت نیز ضرورت است .

دروقت خیشاوه کردن باید سعی شود تا بتهء بانجان رومی متضرر نشود . به صورت عموم در ننگرهار ولغمان جمع آوری آن از ماه جوزا شروع شده تا ماه عقرب دوام پیدا مینماید . برای جلوگیری از گیاهان هرزه ، امراض وحشرات به دوا پاشی ضرورت دارد . کشت بانجان رومی به شکل قطار در پشته ها صورت گرفته که فاصله بین جویه ها وبین بته ها درنظر گرفته شود . چون بانجان رومی به سطح جهانی دارای اهمیت وارزش خاص میباشد، بالای آن تحقیق ونسل گیری زیاد صورت گرفته ، انواعی که دارای کیفیت خوب است به دست آمده ، از یك جریب زمین ۱۵۰ سیر بانجان رومی به دست میآیده.

بانجان رومی نیز منبع عایداتی خوبی دارد که غرض فروش زیادتر

آلام خویش به کار میبردهٔ اند .

در سرزمین کهن ما ، دانشمندان وپزشکانی چون ابن سینایی بلخی ومحمد زکریای رازی نخستین کسانی بودند که با خواص دارویی تریاك آشنا بوده اند وآن را در مداوای بیماران خود تجویز میکردند . به طور کلی کار برد تریاك را در افغانستان برخی کسان ره آورد حملهء عربها یا چنگیز ویا سوغات لشکر کشی نادرشاه افشار به هندوستان میدانند که در بازگشت لشکریان آن به ایران ، مردم کشورما نیز آن را به کار بردند . از آن زمان به بعد ساکنان این سرزمین افزون برتداوی به حیث مادهٔ نشه آور نیز آن را کم کم به کار گرفتند . اما در آن وقت کشت خشخاش آن قدر گسترده نبود که منبع تجارتی باشد ، بلکه صرف برای استفاده مردمان این کشور بود . باآمدن انگلیسها به افغانستان ، کشت آن فزونی گرفت وانگلیسها برای پیشبرد مقاصد استعماری خویش آن را دربین مردم رواج دادند . اعتیاد مردم به این گیاه سبب شد که کشت آن گسترش یابد ومردمان بیشتری به آن معتاد شوند .

در زمان سلطنت امیر عبدالرحمن ۱۸۸۰ - ۱۹۰۱ دولت از شیوع تریاك در داخل جلوگیری کرد وتجارت خارجی آن را در دست گرفت .

درزمان اقتدار امیر حبیب الله خان ۱۹۰۱ - ۱۹۱۹ نیز در افغانستان کوکنار کشت میشد وپس از سال ۱۹۰۷ از جملهء صادرات این کشور به روسیه تزاری یکی هم تریاك بود . پس از استقلال افغانستان ۱۹۱۹ کشت این گیاه بیشتر شکل تجارتی را به خود گرفت ونظر به ممانعت دولت ، اندك مردمان به ویژه بزرگ سالان بدان معتاد بودند . درزمان سلطنت امیر امان الله خان ۱۹۱۹ - ۱۹۲۸ استفادهء از مواد نشه آور منع گردید . مگر صرف به خاطر مسایل تجارتی واستفادهٔ طبی مجاز بود .

به پاکستان صادر میگردد . دهاقین میتوانند با درنظر داشت تناوب زراعتی بانجان رومی را به حیث نبات متبادل با تریاك استعمال نمایند .

ولایت کنر :

ولایت کنر از جمله مناطق معتدل ونسبتاً گرم کشور میباشد وزیادتر اراضی آن را کوهها تشکیل میدهد ومناطق مرتفع زیاد دارد . درختان وجنگلات زیاد دارد ؛ ساحهٔ جنگلات این ولایت مجموعاً ۳۰۸٤۰۰ هکتار یا ۱۵/۵ فیصد جنگلات کشور را تشکیل میدهد مردم این منطقه اکثراً به مالداری اشتغال داشته ، کشت نباتات مانند جواری ، گندم ، جو ، مروج است ودارای درختان مثمر چارمغز ، جلغوزه ، زردالو ، عناب وغیره میباشد . مردم این منطقه زیادتر درمناطق مرتفع ودر نیمه بند کوهها زنده گی داشته ، درهمان جا به کشت وزراعت نیز میپردازند وزیاد تر کشت شان کشت و بذر جواری میباشد . کشت تریاك تا اندازه یی در اولسوالیهای : سرکانی ، خاص کنر ، درهء پیچ ، نخوکی ، نرنگ ، درهٔ نور صورت میگیرد . کشت تریاك در ولایت کنر بسیار کم بوده ، درساحات مرتفع آن کوکنار به چشم میخورد ولی در ساحات پایین کوکنار وجود ندارد . توسط قوماندانان علما وریش سفیدان منطقه میتوان جلو کشت تریاك را دراین ولایت گرفت . وبه عوض کشت کوکنار میتوان نبات متبادل از جمله زعفران را انتخاب کرد .

جواری :

امکان جواری منحیث نبات متبادل در جاهایی که هوای سرد دارد مکان پذیر خواهد بود ، اما تحقیقی دراین مورد موجود نیست . در

کشور ما تولید وساحه بذر جواری بعد از گندم به درجهء دوم قرار دارد جواری در اکثر مناطق افغانستان میروید . از دانه جواری منحیث مواد خوراکی انسانها وحیوانات خصوصاً طیور استفاده میشود . از نبات جواری علوفهء حیوانات مخصوصاً علوفهء تخمر شده (سایلج) تهیه میگردد . در بعضی کشورها از دانهٔ جواری جهت استحصال روغن استفاده مینمایند .

جواری به خاك حاصل خیز وشرایط اقلیمی مناسب ضرورت دارد وخاك که نرم ودارای مقدار کافی مواد عضوی وزهشکی شده باشد برای نموی جواری مساعد است . جواری در هوای گرم نموی بهتر مینماید . زمین دروقت بذر جواری معمولاً تا دو یا سه مراتبه خوب قلبه و وتر میشود تا تمام کلوخهای آن میده گردیده تمام گیاهان هرزه از بین برود ورطوبت درخاك حفظ گردد . جواری معمولاً به روی زمین پاش داده میشود ولی بذر به شکل قطار بهتر است . مقدار تخم ریز برای بذر جواری نظر به منطقه وشرایط اقلیمی ومحیطی فرق مینماید ولی اکثراً باید در فی جریب ده کیلوگرام کشت گردد . مقدار استعمال کود یوریا ۲۱ کیلوگرام واز کود سیاه (D. A. P) ۳۵ کیلوگرام میباشد . وقت بذر جواری در مناطق مختلف فرق میکند . مناسبترین وقت بذر جواری ، وقتی است که خطر سرمای زمستان از بین رفته باشد واکثر در افغانستان بذر جواری در ماه ثور الی جوزا صورت میگرد . اما بعد از ختم سرما هرقدر وقتر بذر گردد نتیجه بهتر میدهد . وقت جمع آوری آن از آواخر سنبله تااواخر میزان میباشد .

جواری درتمام دورهٔ نموی خود مخصوصاً از شروع تولید گل تا تشکیل دانه به آب زیاد ضرورت دارد . به خاطر بلند بردن سطح تولید باید تمام گیاهان هرزه کنترول گردد وبته های جواری طافه کاری گردد .

تناوب زراعتی در کشت نباتات ارزش زیاد دارد ، زیرا مراعات کردن تناوب زراعتی باعث حفظ واصلاح حاصل خیزی خاك شده ، طریقه خوبی برای کنترول امراض وحشرات وگیاهان هرزه به شمار میرود .
مثالی از تناوب زراعتی در کشت جواری عبارت از کشت : شبدره جواری ، گندم ، یعنی در بعضی مناطق کشور در تیر ماه شبدر بذر نموده وبعد از درو علوفه در برج ثور به جای آن جواری بذر میگردد وبعد از برداشت محصول جواری گندم تیر ماهی بذر میگردد .
جواری در یك جریب زمین کشت شده از ۲ الی ۲/۱ خروار حاصل میدهد ، قیمت فی سیر آن نظر به وقت فرق مینماید به طور تخمین قیمت فی سیر آن از ۲۰۰۰ افغانی تا ۳۰۰۰ افغانی میباشد .

کشت زعفران منحیث نبات متبادل :

زعفران از جمله نباتات صنعتی بوده ، اکثراً کشت آن تیرماهی میباشد . عموماً زعفران در طبابت وساختن ادویه های یونانی مورد استفاده قرار میگردد واز این لحاظ دارای اهمیت به سزایی میباشد . نبات زعفران به دو نوع تقسیم گردیده است که یك نوع آن در بهار کشت میگردد ونوع دگر آن در تیرماه کشت میگردد .
نوع تیرماهی آن از ۱۵ الی اخیر میزان کشت میگردد واز جمله نباتاتی است که ار طریق ریشه تکثیر میگردد . به خاطر این عمل نبات مذکور بعد از گرفتن حاصل برای دو سال در زمینی که کشت گردیده باقی بماند وبعد از آن جا کشیده شود و در جای دگر کشت گردد .
وقتی که زعفران کشت شود در مدت دو ماه حاصل میدهد به خاطری که حاصل آن را جمع نماییم باید از طرف صبح گلهای آن توسط قیچی بریده شده ، بعداً Stigma آن بالای یك ظرف پاك انداخته

شود . به خاطری که از زعفران حاصل خوب گرفته بتوانیم باید در زمین ریگی کشت گردد و درجایی کشت گردد که نور آفتاب به صورت درست برسد وعمق کشت آن از ۱۰ - ۱۲ سانتی باشد .

به خاطر کشت زعفران باید یك ماه قبل زمین خوب قلبه شود ومقدار ۱۰ - ۱۵ تن فی هکتار کود حیوانی انداخته شود . کود سیاه (D. A. P) ۲۰۰ کیلوگرام فی هکتار وکود یوریا ۱۰۰ کیلوگرام فی هکتار میباشد . مقدار کشت زعفران در یك مترمربع ۵۰ غوزه میباشد که فاصله بین دو قطار ۲۰ سانتی وفاصله بین دو بته ۱۰ سانتی مدنظر گرفته شود .

زعفران بعد از آن که ستگمای آن جمع آوری گردید در مدت یك روز باید در حرارت مناسب نگهداری شود تا خشك گردد . به طور مثال از ۱۰۰ گرام ستگمای تازه مقدار ۲۰ گرام زعفران خشك به دست میآید بعد از خشك شدن زعفران باید در قطی نگهداری شود به طور عادی از یك هکتار زمین مقدار ۱۰ کیلوگرام زعفران به دست آمده میتواند .

طریقه نگهداری غوزه درخاك :

وقتی که حاصل زعفران گرفته شود زمین آن وتر وبعد از آن خیشاوه گردد . درطول سال مقدار ۱۲۰ کیلوگرام یوریا برای ٤ - ٥ مرتبه استعمال گردد در ماه ثور وقتی که برگ وساقه آن خشك میگردد وغوزه ها از زمین کشیده شده ، به دقت آن را مشاهده نموده ، غوزه های گنده وزخمی از غوزه های سالم دور انداخته شده بعداً آن را سوختانده ، وغوزه های سالم را دریك جای گرم وخشك نگهمیداریم تا خشك گردد .

برای جلوگیری از گیاهان هرزه امراض وحشرات لازم است تا به

موقع از ادویه های زراعتی استفاده نموده ، همچنان به خاطر از بین بردن امراض زعفران میتوان غوزه های مضاب به مرض را کشیده وآن را بسوزانیم . حیوانات صحرایی مانند موشها وخرگوشها که از برگ آن استفاده مینمایند پرابلم دگری برای زعفران میباشند .

در ولایت کنر چون از لحاظ اقلیم وخاك آن یك اندازه برای کشت زعفران مساعد میباشد آن را میتوان به حیث نبات تعویضی با متبادل استفاده کرد چون زعفران یك نبات کمیاب و در مسایل تجارتی مهم میباشد اگر دهاقین از کشت آن استفاده نمایند میتوانند به مواظبت ودقت جدی حاصل وغاید خوبی به دست آورند .

ولایت بدخشان :

ولایت بدخشان از جمله مناطق معتدل افغانستان میباشد ودارای کوهها ودره های زیاد است . کشت وزراعت نیز دراین منطقه زیاد بوده مردم به کشت انواع نباتات اشتغال دارند . آب وهوای بدخشان برای نباتات مختلف ومتفاوت مساعد است . نباتاتی که مروج است عبارت اند از : گندم ، جو وبه پیمانه کم (زغر وکنجد) درختان مثمر ، گیلاس ، چارمغز ، زردالو ، سیب ، ناك ، توت ، آلوبالو ، خربوزه و تربوز ، سبزیجات وترکاری میباشد .

در سالهای جنگ در بدخشان کشت تریاك زیادتر گردید ومنبع عایداتی خوبی برای مردم گردیده است . قرار راپور ساحه هایی که امسال توسط کارمندان زراعت از ولایت بدخشان رسیده ، مردم به قحطی گندم مواجه اند . فی سیر گندم در شهر فیض آباد مبلغ ۵۰۰۰ افغانی و در ولسوالیهای دور دست آن حتی ٤ ویا ۵ برابر این قیمت میباشد . اگر چه در بخشهای صحی ، تعلیم وتربیه ، زراعت

وساختمانی بعضی مؤسسات خارجی مثل (افغان اید ، کمیته ناروی و W. F. P) زیاد کار نموده اند . ولی درحصهء مجادله با مواد مخدر وجلوگیری از کشت کوکنار چندان کار صورت نگرفته است . البته درسالهای اخیر بعضی مؤسسات بین المللی که به خاطر جلوگیری از کشت تریاك کار مینمایند و F. A. O, UNDCP در رابطه با منع کشت تریاك اقداماتی نموده اند وهم کلینیکهای صحی برای تداوی معتادین ایجاد نموده اند که تقریباً ۱۰۰۰ نفر را تحت تداوی گرفته اند .

مردم بدخشان از کشت تریاك استفاده های زیاد مینمایند برعلاوهء این که از خشخاش تریاك (افیون) به دست میآورند از دانه آن روغن تولید مینمایند ، غذای حیوانی تهیه مینمایند ؛ در کیك وکلچه پزی استفاده مینمایند . دو نوع صابون میسازند که یك نوع آن برای کالاشویی ودگر آن برای دست شویی ساخته میشود واز این طریق عاید زیاد به دست میآورند وهم استفاده زیادتر مینمایند .

دلیل عمده آن فقر است ودگر این که منابع تهیه آب وجود ندارد تخمهای اصلاح شدهء غله جات به دسترس مردم نمیرسد ، مارکیتنگ وجود ندارد راههای مواصلاتی وترانسپورتیشن به مشکلات وموانع زیاد مواجه است وسایل زراعتی بسیار به قلت دریافت میگردد .

بدین سبب مردم به کشت تریاك زیادتر رو آورده اند واز آن استفاده وعاید زیادتر مینمایند . چون در شرایط فعلی مردم بدخشان به غله خصوصاً گندم اشد ضرورت دارند لازم است تا تخمهای اصلاح شده وکود کیمیاوی از طریق مؤسسات خیریه به دسترس مردم قرار گیرد ؛ فلهذا تخم گندم وجواری را میتوان منحیث نبات متبادل به کار بردند تا از یك طرف جلو کشت تریاك گرفته شود واز جانب دگر مردم که به مشکل کمبود گندم وجواری مواجه استند ، مشکلات شان حل گردد و در ضمن

از احداث وپرورش باغها نیز میتوانند استفاده اعظمی برده ، عاید خوبی به دست آورند . راجع به کشت ومحصول گندم وجواری قبلاً تذکر به عمل آمد .

چون مقدار وقیمت اجناس ونرخ محصولات زراعتی درمناطق مختلف متفاوت میباشد وثابت نیست بدین لحاظ قیمت به طور اوسط وتخمین گرفته شده است ومیتواند جواب گوی مناسب درهمه مناطق برای دهاقین باشد .

جدول کشت وعاید تریاک به تناسب دگر محصولات زراعتی

نوع نبات	مقدار تخم فی جریب	مقدار استعمال کود		اندازه مصارف به افغانی			مصرف ادویه جات ضد امراض وحشرات به طور تخمین	مقدار حاصل دهی به سیر	عاید فی جریب به افغانی	عاید خالص
		یوریا	کود سیاه D. A. P	تخم نبات	یوریا	کود سیاه D. A. P				
گندم	24 Kg	28 Kg	28 Kg	20000Af	25000Af	25000Af	15000 Af	120-150	800000 Af	700000 Af
جواری	10 Kg	21 Kg	35 Kg	9000 Af	20000Af	28000Af	//	100-150	900000 Af	800000 Af
پیاز	1400g	25 Kg	40 Kg	15000Af	22000Af	30000Af	//	500-700	2500000 Af	2300000 Af
بانجان رومی	40g	40 Kg	40 Kg	10000Af	30000Af	30000Af	//	150-	750000 Af	6500000 Af
زعفران		25 Kg	50 Kg	?	22000Af	32000Af	//	1.5-	4000000 Af	
زیره	75g	25 Kg	30 Kg	9000 Af	22000Af	25000Af	//	30-40	1200000 Af	1100000 Af
پنبه	14 Kg	25 Kg	14 Kg		22000Af	15000Af	//	50-55	1500000 Af	
کوکنار	77Kg	30 Kg	40 Kg		25000Af	30000Af	بامصارف نشتر زدن 50000 Af	1-	850000 Af	700000 Af

پس از روی ارقام جدول گفته میتوانیم که اگر زارعین در کشت وکار خود سعی وتلاش به خرچ دهند ونباتات متذکره را به عوض کوکنار در زمین خود کشت نمایند ، تمام مسایل ومقررات زراعتی را درنظر بگیرند یعنی شرایط اقلیمی ، به موقع کشت نمودن ، انتخاب تخم ، آماده ساختن زمین ، به موقع آبیاری نمودن به موقع استعمال نمودن کود ، از بین بردن گیاهان هرزه ، در صورت ضرورت ادویه پاشی وعمدتاً تناوب زراعتی را درنظر داشته ،نتیجهء مطلوب را به دست میآورند حتی نظر به جدول عایدات سالانه یك دهقان از کشت نباتات زراعتی مفید برابر با عاید کوکنار (تریاك) ویا زیادتر میگردد . چرا دهاقین میتوانند از زمین خود در ظرف یکسال سه فصل حاصل بردارند مثلاً اگر در یکسال جواری ، رشقه وگندم را به شکل تناوب زرع نمایند از هرکدام آن در هرفصل حاصل علیحده میبردارند که عاید ومنفعت بیشتر نصیب دهاقین میگردد .

طور مثال از کشت گندم یك نفر دهقان با کشت تریاك در ولسوالی سرخرود دیدیم که عاید گندم نسبت به تریاك زیادتر گردیده بود . همچنان نظر به جدول عاید که از کشت زیره ، پنبه وپیاز به دست آمده نسبت به منفعت تریاك زیادتر بوده است . در صورت مساعدت شرایط محیطی وفراهم نمودن وسایل برای کشت زعفران نتیجه فوق العاده خوب وحاصل فوق العاده زیاد میدهد واز لحاظ عاید کشت تریاك عاید ومنفعت زعفران چند برابر میگردد .

ارقام واحصائیه های دست داشته اکثراً روی حدسیات وتخمینات استوار بوده ، دراین مورد تحقیقات چندین ساله ضرورت است تا به صورت علمی دهاقین ازمشوره های اصولی استفاده نمایند،

پروژه های زود ثمر :

پروژه های زود ثمر از یك طرف عایدات خانواده ها را بلند میبرد واز طرف دگر زمینه استخدام را فراهم میسازد ونیرویی که برای کشت وحاصل برداری از کوکنار به کار میرود به خود جذب مینماید . نتیجه تحقیقات نشان میدهد که بیکاری ، کم زمینی ، فقر وغربت از عواملی اند که در کشت تریاك دخیل اند . بنابرین اگر پروژه های زود ثمری که بتوانند به مردم عواید متبادل را فراهم نمایند ومنفعت شان درآن مثمر باشد به طور یقینی میتواند جلو کشت تریاك را بگیرد . توجه برای ایجاد شرکتهای تعاونی وکوچك در مناطق زرع کوکنار به طور مثال برای ایجاد صنایع کوچك ورشد زراعت وسکتورهای خانه سازی توجه دهاقین را از زرع کوکنار کاهش خواهد بخشید .

زراعت ومالداری :

در قدم اول سکتور زراعت در کاهش تولید مواد مخدر از اهمیت خاص برخوردار است . بسیاری از دهاقین به این عقیده اند که کشت کوکنار خلاف موازین اسلامی ویك عمل غیراخلاقی میباشد لاکن در شرایط شکل فعلی به خاطر اعاشه واباتهء خانوادهء شان کشت کوکنار را ضروری احساس میئمایند . شواهدی از پروگرامهای موفقانهء کاهش زرع کوکنار در گذشته در چندین کشور وسرویها در افغانستان نشان میدهد که بسیاری از دهقانان اگر بدیل دگری برای ازدیاد عواید وبهبود زیر بنا وتسهیلات رفاه داشته باشند زرع کوکنار را کاهش وترك میکنند . بدین ملحوظ تسهیلات بازسازی عمومی جامعهء هکذا تطبیق ستراتیژیهای زراعتی که به خاطر بهبود حاصلات وعواید دهقانان درنظر گرفته شده ،

درزمان سلطنت اعلیحضرت محمد ظاهرشاه ۱۳۱۲ - ۱۳۵۲ نیز نقاط گوناگون کشور کشت تریاك صورت میگرفت که برای جلوگیری از اعتیاد چندین اصولنامه در مورد تریاك ودگر مواد مخدر وضع شد . به طور مختصر راجع به اصولنامه یی که درزمان اعلیحضرت محمد ظاهرشاه وضع گردیده بود ، میتوان گفت که : کشت تریاك وصدور آن به خارج که به مفاد دولت بوده اجازه داده شده اما از ورود تریاك ودگر مشتقات آن که باعث اعتیاد میگردد جلوگیری میشده است .

در دورهء بعد از انتقال وزمان داؤدخان نیز اصولنامه های منع کاربرد مواد مخدر موجود بود که این امر سبب میشد که کشت گیاهان مؤلد مواد مخدر درپهلوی زراعت گندم ودگر غله ها اگر هم صورت میگرفت بیشتر جنبه طبی وتجارتی داشت وکمتر مردم بدان معتاد بود . البته این گیاهان در مناطق گوناگون کشور کشت میشدند وروش کاربرد آن تاسال ۱۳۵۷ به همین گونه ادامه داشت .

پس از سال ۱۳۵۷ با آمدن رژیم کمونستی در افغانستان ، جنگ در گرفت وبسیاری ساحات کشت گندم ، جو وجواری وگیاهانی از این دسته از کار باز ماند وروال عادی زنده گی دهقانان هم تغییر کرد وبسیاری از آنان راه هجرت را در پیش گرفتند ویا راهی سنگرهای جهاد شدند ، به دسترس نبودن ساحهء بسنده برای زرع وبالا رفتن قیمت اشیاء . دهقانانی را که در داخل افغانستان مانده بودند به کشت خشخاش وا داشت که از زمین کم حاصل زیاد میگرفتند وپول بیشتری به دست میاوردند . برخی از دهقانان دراین کار محرك دگران شدند وساحه های وسیعی به کشت این گیاه اختصاص یافت واز کشت گندم وگیاهان مانند آن که مصرف غذایی دارند کاسته شد . از سال ۱۳۵۷ تا امروز ۱۳۷٤ کشت این گیاه همچنان در افغانستان ادامه دارد ویا این

توجه مالی به زرع کوکنار را از بین برده ، یك تأثیر مثبت انکشافی مینماید . لاکن یك جا به این پروگرامها ضرور است تا تعهد مردم را در کاهش کشت کوکنار نیز به دست آورد .

پیشنهاد پروژه های زراعتی که در بلند بردن عایدات از اهمیت خاصی برخوردار اند شامل اینهاست :

۱ - بهبود حاصلات زمینهای آبی به طور مثال تهیه تسهیلات آبیاری ، تخمهای اصلاح شده ، دست رسی به کود کیمیاوی وادویهٔ ضد آفات زراعتی وخدمات توسعه یی .

۲ - بهبود حاصلات زمینهای للمی .

۳ - بدیل دگری از نباتات عایداتی که عین شرایط زراعتی ومحیطی را نیاز دارند .

٤ - بازسازی باغهای میوه وایجاد باغات جدید .

٥ - کشت سبزیجات وطرق محفوظ کردن آنها .

٦ - ترویج ازدیاد عواید خارج فارم مانند تولید عسل وکرم پیله .

۷ - تهیه قلمه ها ونهالها برای بازسازی جنگلها ونهالستانها .

۸ - معرفی تخنیکهای حفاظهء نباتات وتأمین صحت نباتی .

۹ - بهبود فرصتهای کار وشرایط بازار یابی برای محصولات زراعتی .

مالداري :

مردم افغانستان در پهلوی زراعت به پیشه مالداری نیز زیاد علاقه مند استند . در افغانستان کشت علوفه جات براي تغذیه به حیوانات معمول بوده ، هم از لحاظ داشتن ساحهٔ چراگاه برای مواشی شهرت خوبی دارد .

توجه به ایجاد پروژه های مالداری ونسلگیری از مواشی (گاو ، گوسفند ، بُز وغیره) عایدات خانواده ها را بلند برده ، از محصولات

حیوانی استفاده های مختلف صورت میگیرد از محصولات حیوانی از قبیل شیر ، پشم ، گوشت وسایر محصولات ضمنی شان استفاده های گونه گون صورت میگیرد پوست ، روده وپشم از محصولات خوب تجارتی به شمار رفته ومنبع عایداتی برای مردم میباشد . همچنان در تمام محلات ومناطق از شیر جهت تهیهء ماست ، مسکه ، پنیر ، قیماق ودگر مشتقات آن استفاده صورت گرفته هم غرض تغذیه در خانواده وهم غرض خرید وفروش از آن استفاده گردیده ، منبع عاید ومنفعت برای دهاقین میباشد . هرگاه دستگاههای کوچك پاستوریزهء شیر دراین محلات به کار افتد . شیر به مناطق دور دست نیز فرستاده شده میتواند .

پروژه های مرغداری نیز در بلند بردن عایدات خانواده ها باارزش تلقی میشود ، زیرا از گوشت وتخم آن به پیمانه زیاد غرض تغذیه انسانها کار گرفته میشود . فارمهای مرغداری در هرجا که خواسته باشیم میتوانیم بسازیم ، مرغهای زراعتی عموماً به دو منظور مورد پرورش قرار میگیرند، یك نوع آن مرغهای گوشتی ونوع دگر آن مرغهای تخمی میباشد . فارمهای مرغداری به مراقبت جدی ضرورت دارد وتکلیف دهنده میباشد مگر محصول وعابد آن زیاد میباشد . بدین ترتیب اگر مرده به احداث چنین پروژه توجه نمایند میتوانند منفعت زیادی به دست ارند . پروگرام پیله وری نه تنها در مرحله تولید ابریشم تعدادی از دهاقین را مصروف میسازد ، بلکه صنعت ابریشم ریشی وتولید پارچه های ابریشمی منبع عاید خوب برای زنان محسوب میشود .

پروژهء پرورش ماهی نیز یکی دگر از پروگرامهای است که باعث بلند رفتن عایدات خانواده ها ومردم منطقه میگردد ، در افغانستان در مناطق مختلف دریا های زیاد وجود داشته که دارای انواع مختلف ماهی میباشند . با کار بردن کارهای فنی ومسلکی میتوان

پروژه های پرورش ماهی را روی دست گرفت و در جاهای مختلف آن را احداث کرد . ماهی نیز از جمله خوراکه های خوب ، مقوی ولذیذ بوده که جهت تهیه انواع مختلف غذاها از آن استفاده میشود ، افرادی که جهت پیشبرد این پروژه ها استخدام میگردند مدرك عاید برای آنها بوده ، سبب بلند رفتن سطح اقتصادی ومادی انها وخانواده شان میگردد .

جنگلات :

ایجاد قوریه های درختان مثمر وغیرمثمر ونهال شانی برای جامعه ومملکت یك امر ضروری بوده ، نه تنها باعث سرسبزی گردیده چوب جهت سوخت وعمران تعمیرات نیز تولید مینمایند . درعین حال درختان آلوده گی هوا را کم کرده در خوشگواری اقلیم نیز نقش دارند .

درحال حاضر در کشور بحران انرژی محسوس است . فقدان منابع مطمئن انرژی در شهرها ودهات افغانستان فشار را بالای جنگلات افزایش بخشیده ، باعث کاهش فرش نباتی گردیده ، درنتیجه فرسایش خاك را تسریع نموده . منتج به سرازیر شدن سیلابهای مدهش میگردد .

با طرح وتطبیق پروژه های جنگلها تعداد کثیری از مردم زمینهٔ کار واستخدام را یافته ، توجه را از کشت تریاك وقاچاق مواد مخدره به سوی کارهای مفید به حال افراد وجامعه معطوف میسازد .

پروژه ها وساختمانهای اساسي :

ایجاد پروژه های ساختمانی وبنیادی نه تنها زمینه استخدام مردمان را فراهم میسازد ، بلکه انکشاف نمایانی در بهبود زنده گی آنها نیز به وجود می آورد .

متأسفانه جنگ خانمانسوز تقریباً تمام ساختمانهای عام المنفعه

واساسی را در کشور تخریب نمود . این امر باعث گردید که روال عادی زنده گی در کشور مختل گردیده ، در نتیجه حتی کشت ، قاچاق واستعمال مواد مخدر را افزایش بخشید .

هراقدامی برای بازسازی ساختمانهای اساسی از قبیل راههای مواصلاتی که منازل مکاتب ، مساجد ، کلینیکها ، شفاخانه ها وادارات میتواند در جذب تعداد کثیری از مردم جهت کار کمك کند . درعین حال مصروفیتهاي سالم اثرات ناخوش آیند جنگ را روی اذهان زدوده ، جنبه تعلیمی وبازسازی فردی را نیز تقویت میکند .

ایجاد صنایع کوچك دهاتی ، کورسهای تخنیکی وحرفه یی قابلیت واستعداد کار را درمیان مردمان تقویت کرده ، مردم را وامیدارد تا به تشبثات صنعتی ، تخنیکی وفنی دست زده ، زمینه استخدام خود ، افراد خانواده وسایر هموطنان را فراهم نمایند .

صحت تعلیم وتربیه :

مشکل مواد مخدر در افغانستان با عدم آگاهی از اثرات سؤ مخدرات حتی ادویه قانونی دو چندان میگردد . پروگرام باخبری از اثرات سؤ مخدرات یکی از ذرایع مهم در کاهش محسوب میشود .

پروگرام آگاهی وباخبری از چندین طریق از قبیل یونتهای سیار تربیه یی محافل اجتماعی در قریه ، درامه های مطابق به عنعنه وکلتور مردم ، وسایل اطلاعات جمعی (رادیو ، پوسترها ، مجلات ، اخبار وغیره) ویدیو ، تیپ ریکارد ، مسابقات تعلیمی وتبلیغات دینی صورت گرفته میتواند . آگاهی معاریف ، ریش سفیدان واشخاص بانفوذ در قریه ومحله از اثرات ناگوار مواد مخدره به خانواده ها واجتماع از اهمیت خاص برخوردار است . در پروگرام باخبری از مواد

مخدر رسانیدن پیامها به اطفال ، نوجوانان وجوانانی که بانیان فردای جوامع اند خیلی اهمیت دارد .

یکی از طرق جلوگیری از کشت تریاك تقلیل تقاضا است ، که بالای عرضهٔ تأثیر میاندازد . ایجاد کلنیکهای صحی ودرمان معتادان نیز دراین جریان کمك میکند .

مآخذ :

1. Afghanistan Rehabilitation Strategy Action plan for Immediate Rehabilitation Volume I, II, III. United Nations Development Programe Kabul Afganistan (1993).

2. Agriculture in Figures Central Statitics office Ministry of Planning, December (1978).

۳ - برگ سبز (نشریهء مدیرا) شماره ، ۱ ، ۱۳۷٤ هـ ش .

٤ - پاکرای ، میرمحمد شریف : (حرمت استعمال هیروئین وسایر مواد نشه آور از نظر اسلام) ، نشریهء بیان شماره ۱۰، ، سال ۱۳۷٤ هـ ش .

٥ - نهضت ، فراهی عبدالواحد (ضررهای ناشی از استعمال مواد مخدر از نظر اسلام ؛ سادات سیدسلیم : (د مخدره موادو پیدایښت او استعمال) مجلهٔ پرمختگ شماره های ۱ - ۳ - ٤ ، ۱۳۷۳ هـ ش .

٦ - خانه نو ، زنده گی نو نشریه بی بی سی ، شماره های ۱ - ٥ - ۹ ۱۳۷۳ هـ ش .

۷ - م . موج : جنگ عامل مهم برگسترش گیاهان مؤلد مواد مخدر در افغانستان ، خپلواکی ، شماره ۳ سال ۱۳۷۱ هـ ش .

۸ - عشرتی ، عبدالاحد : (خودکشی تدریجی) ۱۳۷۳ هـ ش .

9. Drug Abuse The United Nations and Drug Abuse Control.

۱۰ - ژغورنه ، شماره های ۲ - ۳ - ٤ - ٥ - ٦ - ۷ سال ۱۳۷۲ - ۱۳۷۳ مؤسسه میهن .

۱۱ - کتابهای درسی پوهنځی زراعت .

۱۲ - غیاث محمد سرور : مخدرات ، سال ۱۳۷۳ هـ ش

۱۳ - فیروزی ، نبی الله : نشریه مخدرات شماره ۲ ، ارگان نشراتی واك فوندیشن شماره ۱ - ۳ - ٥ ، سال ۱۳۷۳ هـ ش .

١٤ - شاکری عبدالحسین : مواد مخدر واعتیاد ، سال ۱۳٦۸ هـ ش

Serise No: 89-

How can we prevent the cultivation of the Opium poppy ?

By:

Abdul Wajid Adil

Published

By:

The Writers Union of Free Afghanistan (WUFA)

Peshawar 1995-
Copies 2000-

که پروژه « ضد مواد مخدر برای افغانستان » که مرکز آن در پشاور بود واز ماه عقرب سال ۱۳۶۹ درداخل افغانستان ودر کمپهای مهاجران در پاکستان برای آگاهی از اضرار مواد مخدر کارهای انجام داد اما آن گونه که توقع میرفت سودمند واقع نشد وسرانجام در پایان سال ۱۳۷۰ بسته شد .

طبقه بندی دواهای مخدر :

تاحال بیشتر از صد نوع مواد مخدر کشف شده ، ولی مهمترین آنها دراین جا ذکر میگردد . دربخش طبقه بندی مواد مخدر تااندازهء سعی نموده ایم تا مطالب به صورت مختصر وعام فهم ذکر گردد .

۱ - اوپیتهای مخدر (Narcotic Opiates) :

این گروپ شامل موادیست که تریاك یا Opiume به شکل طبیعی مصنوعی ونیمه مصنوعی در ترکیب آنها شامل بوده ، این دواها باعث تابعیت وبسته گی روحی وجسمی انسان میگردد .
در هر بخش از طبقه بندی مخدرات تأثیراتی که بالای اعضای وجود انسان دارد تذکر به عمل میآید .

الف - اوپیتهای طبیعی (Natural Opiates) :

این دواها از گیاهی به نام کوکنار که بعضاً آن را به نامهای خشخاش Poppy مینامند استحصال میشوند . گیاه کوکنار ابتداء در بحیره روم وآسیای شرقی ووسطی کشت میگردید ، که تاریخ کشت آن در سواحل مدیترانه به پنج هزار سال قبل میرسد . این گیاه زیادتر درمناطق گرم که آب وهوای معتدل داشته باشد زرع میگردد و هر بتهء

آن حاوی چند عدد برگ ، چند عدد گل وساقه هایی به اندازه تقریباً ۸۰ سانتی متر میباشد . در انتهای ساقه ها گلها موقعیت دارند که این گلها ابتدا رنگ قرمزی داشته ودر موسم بهار کلوله شده . یك غوزه یا کپسول سربسته را تشکیل میدهند که این کپسول بعد از مدتی رنگهای سُرخ و زرد یك رنگ وسبز رنگ وبالاخره در موسم گرما رنگ سیاه را اختیار مینماید . این کپسول دارای سرپوش میباشد از طرف شب توسط چاقو یا پل سه یا چار خط موازی بالای کپسول کشیده شده که در نتیجه قبل از طلوع آفتاب شیره قهوه یی رنگ از این داغها خارج میشود همین شیره عبارت از تریاك میباشد .

اگر سرپوش این کپسول برداشته شود درداخل پرده های کپسول دانه های که به نام خشخاش نامیده میشود موجود است البته پوست کوکنار هم نشه آور میباشد ودر زمانهای قدیم پوست آن توسط بعضی حکیمان در تداوی یك تعداد امراض استعمال میگردید .

اوپیتهای طبیعی عبارتند از : تریاك ، مورفین وکودین .

ب - اوپیتهای نیمه مصنوعی
(Semi Synthetic Opiates) :

این مواد شامل مواد طبیعی ومصنوعی اوپیتها بوده ، در ترکیب آن از مواد مختلف استفاده شده است که عبارت از هیروئین میباشد .

ج - اوپیتهای مصنوعی
(Synthetic Opiates) :

این گروپ اوپیتها به شکل مصنوعی در فابریکه های دواسازی ولابراتوارها تهیه میشوند وبه مقاصد گونه گون در طبابت مورد استفاده

فهرست

عبدالواجد عادل

چگونه میتوان ازکشت کوکنارجلوگیری کرد؟!

۱۳۷۴

چگونه میتوان از کشت کوکنار جلوگیری کرد ؟

نویسنده

عبدالواجد عادل

۱۳۷٤

معرفی کتاب

نام کتاب	:	چگونه میتوان از کشت کوکنار جلوگیری کرد ؟
نویسنده	:	عبدالواجدعادل
ناشر	:	اتحادیهء نویسنده گان افغانستان آزاد
تیراژ	:	۲۰۰۰
سال چاپ	:	۱۳۷٤ مطابق ۱۹۹۵ ع
جای چاپ	:	تاپ پرنترز - پیښور
مهتمم	:	لعل پاچا آزمون
کمپوزر	:	سید حسین پاچا

مقدمه

استعمال ادویه از همان اوان نخست جزء تاریخ انسانها میباشد ، طوری که از بته ها ، ریشه ها ، پوست وسایر قسمتهای نباتات جهت رفع درد وشفا یافتن از امراض استفاده میشده است زیرا دارو وبهترین وسیله شفا یافتن از بیماری محسوب میگردد . متأسفانه برخی از ادویه درعین حال تاثیرات تخدیری ، نشه ومستی آور دارند . دراغلب موارد از ادویه منحیث یك چیز تفننی استفاده میشد وبعدها اعتیاد واتکا را به میان آورد .

درطی دو دههء اخیر ، استعمال ادویه مخدر درساحه وسیع جغرافیایی انتشار یافته ، تقریباً همه اطراف واکناف گیتی را فرا گرفته است . درحال حاضر هیچکس وهیچ ملتی درجهان از گزند اثرات تباه-

کن ادویه مخدر مصؤون مانده نمیتواند . امروز مردم جهان نگرانی زایدالوصفی ازین مدرك دارند . استعمال ادویه نه تنها خود شخص استعمال کننده ، بلکه فامیل واجتماع را نیز متأثر ساخته وحتی در بی ثباتی ملل نقش مهم دارد . دلایلی که این نگرانی را به وجود می آورد همانا ازدیاد حادثات ترافیکی ، جُرم وجنایت ، عطالت وبیکاره گی ، معلولیت ذهنی ودماغی وغیره در اجتماعات بشری میباشد . از جملهء سایر تاثیرات ناگوار مواد مخدر میتوان از بربادی خانواده ها ، پرابلمهای صحی به شمول مداخله درجریان عادی تولد وتناسل واثرات ناگوار وممتد دماغی وهمچنان قلب وششها میباشد .

اعتیاد به دوا اغلباً از نابه سامانیهای اجتماعی واقتصادی منشأ گرفته ، در اخلال هرچه بیشتر نظم اجتماعی دخیل است .

چرس وتریاك از قرنها به این طرف در افغانستان بذر میشوند . اما تریاك نظر به معضلهٔ اعتیاد ، تاثیرات آن بالای صحت افراد جامعه واهمیت آن در انظار بین المللی از اهمیت بیشتری برخوردار است . در زمان مغلها مالیه کمرشکنی از کشت آن به دست می آمد تا به این ترتیب عواید دولتی را افزایش بخشند . در قرن ۱۹ از تریاك در دهات وقصبات به هدف تداوی ومسکن استفاده میشد . مناطق عنعنه یی کشت تریاك را ننگرهار ، کندهار ، بلخ ، بدخشان ، هلمند ، کنر وهرات تشکیل میدهد .

کشت تریاك معمولاً در مناطق زیادتر مروج است که از لحاظ توانمندی اقتصادی ضعیف تر بوده ، به بازار ومعلومات عمومی دسترسی کمتر داشته باشند .

تریاك برای تولید یك ماده اعتیادی خیلی قوی یعنی هیروئین به کار میرود .

عصارهٔ تریاك عبارت از شیره لخته شده است که از غوزهٔ خام کوکنار حاصل میشود . تریاك در گذشته وحال در افغانستان به حیث دارو مورد استفاده قرار میگیرد . زنان در قریه جات در وقت بارداری از تریاك استفاده میکنند که این امر منجر به اعتیاد طفل آینده شده میتواند . به اطفال نوزاد وکودکان تریاك خام برای خاموش ساختن آنها ویا به خواب رفتن شان میخورانند . این کار باعث کندی وتوقف رشد مغزی در اطفال میگردد . اطفالی که به چنین طریقه یی خاموش ساخته میشوند از تحرك مغزی که جهت نموی عادی اطفال ضرور است بی بهره ساخته شده . قدرت کمتر اخذ داشته ، قوه نطق در آنها کُندتر انکشاف مینماید . در نتیجه ضربات مغزی ناشی از جنگ به تعداد معتادان به هیروئین در کمپها افزوده شده است .

در میان افراد مذکر بازگشت کننده فیصدی اعتیادی از ۱۰٪ - ۱۵ فیصد در بین گروپ سن ۱۵ - ۵۳ گزارش داده شده است گرچه احصائیه های دقیقی در مورد زنان وجود ندارد ، لیکن تخمین زده میشود که در تعداد اطفال وزنان معتاد به هیروئین نیز افزایش صورت گرفته است . درسال ۱۹۹۱ تعداد معتادان در ولایت بدخشان درحدود یك صد هزار تخمین شده بود . راپور USAID تعداد معتادان به هیروئین را در افغانستان ۱/۱ میلیون تخمین میکند .